

ZAKON

O ENERGETICI

I OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: ciljevi energetske politike i način njenog ostvarivanja, način organizovanja i funkcionisanja tržišta energije, uslovi za uredno i kvalitetno snabdevanje kupaca energijom i uslovi za ostvarivanje bezbedne, pouzdane i efikasne proizvodnje energije, upravljanje sistemima prenosa, transporta i distribucije energije i način obezbeđivanja nesmetanog funkcionisanja i razvoja ovih sistema, uslovi i način obavljanja energetske delatnosti, uslovi za ostvarivanje energetske efikasnosti i zaštite životne sredine u obavljanju energetske delatnosti i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Ovim zakonom osniva se Agencija za energetiku i obrazuje se Agencija za energetske efikasnost.

2. Energetske delatnosti

Član 2.

Energetske delatnosti, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) proizvodnja električne energije, prenos električne energije, upravljanje prenosnim sistemom, organizovanje tržišta električne energije, distribucija električne energije, upravljanje distributivnim sistemom za električnu energiju, trgovina električnom energijom;
- 2) proizvodnja derivata nafte, transport nafte naftovodima, transport derivata nafte produktovodima, transport nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta, skladištenje nafte i derivata nafte, trgovina naftom i derivatima nafte;
- 3) transport prirodnog gasa, upravljanje transportnim sistemom za prirodni gas, skladištenje prirodnog gasa, upravljanje skladištem prirodnog gasa, distribucija prirodnog gasa, upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas, trgovina prirodnim gasom;
- 4) proizvodnja toplotne energije, distribucija toplotne energije, upravljanje distributivnim sistemom za toplotnu energiju, snabdevanje toplotnom energijom tarifnih kupaca.

3. Pojmovi

Član 3.

Pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **derivati nafte** - tečna ili gasovita goriva dobijena preradom, doradom nafte, odnosno degazolinažom (motorni benzini, dizel goriva, sve vrste ulja za loženje, gorivo za mlazne motore, sve vrste petroleja, naftni koks, tečni naftni gas i dr.);
- 2) **direktni dalekovod** - dalekovod koji povezuje proizvođača sa sopstvenim pogonima, objektom izolovanog kupca, odnosno proizvođača ili isporučioaca sa objektima kvalifikovanog kupca;
- 3) **direktni gasovod, produktovod, odnosno toplovod** - cevovod koji povezuje proizvođača sa objektom izolovanog kupca prirodnog gasa, tečnih goriva, odnosno toplotne energije;
- 4) **distribucija** - prenošenje energije preko distributivnog sistema radi isporuke energije kupcima, osim snabdevanja;
- 5) **energenti** - prirodni gas, nafta, derivati nafte, obnovljivi i drugi izvori energije;
- 6) **energija** - električna energija, toplotna energija ;
- 7) **energetska dozvola** - dozvola za izgradnju energetske objekata;
- 8) **energetski sistem** - energetski objekti međusobno povezani tako da čine jedinstven tehničko-tehnološki sistem;
- 9) **energetski subjekt** - pravno lice, odnosno preduzetnik, koje je upisano u registar za obavljanje jedne ili više energetske delatnosti;
- 10) **isporuka** - predaja energije iz objekata jednog energetske subjekta u objekat drugog energetske subjekta ili kupca;
- 11) **kvalifikovani kupac** - kupac koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom, kupuje energiju za sopstvene potrebe i koji može slobodno izabrati svog snabdevača energije;
- 12) **kupac** - pravno ili fizičko lice koje kupuje energiju;
- 13) **licenca** - dozvola za obavljanje energetske delatnosti utvrđena ovim zakonom;
- 14) **obnovljivi izvori energije** - izvori energije koji se nalaze u prirodi i obnavljaju se u celosti ili delimično, posebno energija vodotokova, vetra, neakumulirana sunčeva energija, biomasa, geotermalna energija i dr.;
- 15) **operator sistema** - energetski subjekt koji obavlja delatnost upravljanja prenosnim, transportnim ili distributivnim

- sistemom, odnosno delatnost upravljanja skladištem prirodnog gasa i koji obezbeđuje systemske usluge;
- 16) **operator tržišta energije** - energetski subjekt koji obavlja poslove organizovanja i upravljanja tržištem energije;
 - 17) **oprema pod pritiskom** - gasovodi, naftovodi, produktovodi, toplovodi, parni i vrelovodni kotlovi i druga oprema koja funkcioniše pod pritiskom;
 - 18) **prenos, odnosno transport energije** - prenos električne energije povezanih sistema vrlo visokih i visokih napona do krajnjih potrošača ili distributera, odnosno transport gasa, nafte, derivata nafte i toplotne energije od proizvođača ili drugih sistema, odnosno terminala do distributivnih sistema ili korisnika, osim snabdevanja;
 - 19) **priključak na sistem** - fizički priključak na sistem kojim se povezuje energetski objekat ili objekat kupca sa prenosnim, transportnim, odnosno distributivnim sistemom;
 - 20) **pristup sistemu** - korišćenje sistema radi prenosa, odnosno transporta, distribucije, preuzimanja i predaje ugovorene količine energije u ugovoreno vreme;
 - 21) **regulisani pristup treće strane sistemu** - pristup sistemu pod propisanim i javno objavljenim uslovima na principu nediskriminacije;
 - 22) **systemske usluge** - usluge koje su neophodne za obezbeđivanje sigurnog, pouzdanog i stabilnog funkcionisanja energetskog sistema;
 - 23) **snabdevanje** - kupovina i prodaja energije kupcima ili drugim energetskim subjektima;
 - 24) **snabdevanje energijom tarifnih kupca** - kupovina i prodaja energije za potrebe tarifnih kupaca;
 - 25) **tarifni kupac** - kupac koji kupuje energiju za sopstvene potrebe po propisanom tarifnom sistemu;
 - 26) **tranzit** - prenos, odnosno transport energije koja je poreklom iz druge države, koja je namenjena trećoj državi, a vrši se preko teritorije Republike Srbije ili prenos, odnosno transport energije poreklom iz druge države koja je namenjena toj drugoj državi, a vrši se preko teritorije Republike Srbije;
 - 27) **transport nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta** - transport nafte, odnosno derivata nafte svim oblicima transporta osim naftovodom, odnosno produktovodom;
 - 28) **trgovina** - kupovina i prodaja energije (na veliko, na malo i uvoz i izvoz) i posredovanje i zastupanje na tržištu energije;
 - 29) **tržište energije** - organizovana trgovina svih oblika energije na teritoriji Republike Srbije.

II ENERGETSKA POLITIKA I PLANIRANJE RAZVOJA ENERGETIKE

1. Energetska politika

Član 4.

Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva u oblasti energetike, a naročito:

- 1) sigurnog, kvalitetnog i pouzdanog snabdevanja energijom i energentima;
- 2) uravnoteženog razvoja energetske delatnosti u cilju obezbeđivanja potrebnih količina energije i energenata za zadovoljavanje potreba kupaca energije i energenata;
- 3) podsticanja konkurentnosti na tržištu na načelima nediskriminacije, javnosti i podsticanja konkurentnosti na tržištu;
- 4) stvaranja uslova za bezbedan i pouzdan rad i funkcionisanje energetske sistema;
- 5) obezbeđivanja razvoja energetske infrastrukture i uvođenja savremenih tehnologija;
- 6) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetske delatnosti i potrošnji energije;
- 7) stvaranja transparentnih, atraktivnih i stabilnih uslova za ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i modernizaciju energetske objekata i sistema, kao i uslova za njihovo povezivanje sa energetske sistemima drugih država;
- 8) stvaranja uslova za stimulisavanje korišćenja obnovljivih izvora energije i kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije;
- 9) unapređenja zaštite životne sredine;
- 10) decentralizacije u planiranju i sprovođenju razvojnih programa u energetici.

Energetska politika se sprovodi realizacijom Strategije razvoja energetike Republike Srbije, programa ostvarivanja te strategije i energetske bilansa.

2. Strategija razvoja energetike

Član 5.

Strategijom razvoja energetike Republike Srbije određuju se: dugoročni ciljevi razvoja pojedinih energetske delatnosti, prioriteta razvoja,

izvori i način obezbeđivanja potrebnih količina energije, odnosno energenata, podsticajne mere za finansijska ulaganja u energetske objekte u kojima će se koristiti obnovljivi izvori energije, podsticajne mere za povećanje energetske efikasnosti, uslovi i način za obezbeđivanje zaštite životne sredine i mere za sprovođenje te zaštite i drugi elementi od značaja za ostvarivanje ciljeva energetske politike.

Strategija razvoja energetike Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija) usklađuje se sa strategijom razvoja Republike Srbije, strategijom prostornog razvoja Republike Srbije, kao i strategijom održivog korišćenja prirodnih dobara.

Strategiju donosi Narodna skupština, na predlog Vlade Republike Srbije, za period od najmanje 10 godina.

Vlada Republike Srbije prati realizaciju Strategije i po potrebi pokreće inicijativu za njeno usklađivanje sa realnim potrebama za energijom i energentima.

Strategija se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

3. Program ostvarivanja Strategije

Član 6.

Vlada Republike Srbije donosi Program ostvarivanja Strategije razvoja energetike Republike Srbije (u daljem tekstu: Program), na predlog ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Programom se utvrđuju: uslovi, način i dinamika ostvarivanja Strategije, energetske objekte koje je neophodno izgraditi i koncesije koje će se dati za izgradnju energetskih objekata, uzimajući u obzir prognozirano potrošnju energije i energenata, energetske efikasnost, mogućnost korišćenja obnovljivih izvora energije, mogućnost korišćenja efikasnih tehnologija za proizvodnju energije i energenata, stimulisanje investiranja u energetske sektor, mere za zaštitu životne sredine i druge elemente od značaja za ostvarivanje Strategije.

Program se donosi za period od šest godina i usklađuje se prema realnim potrebama za energijom i energentima najmanje svake druge godine.

Nadležni organ autonomne pokrajine predlaže deo Programa za ostvarivanje razvoja energetike na svojoj teritoriji u skladu sa planom razvoja pokrajine, koji čini sastavni deo Programa ostvarivanja Strategije razvoja energetike Republike Srbije.

Nadležni organ autonomne pokrajine, na zahtev Ministarstva, dostavlja predlog dela Programa za teritoriju autonomne pokrajine, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Podatke za izradu Programa, na zahtev Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, dužni su da dostave energetski subjekti, Agencija za energetiku, ministarstva nadležna za odgovarajuću oblast, nadležni organi autonomne pokrajine i nadležne uprave jedinica lokalne samouprave, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Zahtev za dostavljanje podataka iz stava 6. ovog člana sadrži vrstu podataka, vremenski period na koji se podaci odnose, način dostavljanja podataka, kao i druge elemente neophodne za izradu Programa.

4. Planovi razvoja

Član 7.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave donose planove razvoja energetike kojima se utvrđuju potrebe za energijom na svom području, kao i uslovi i način obezbeđivanja neophodnih energetskih kapaciteta u skladu sa Strategijom i Programom.

Energetski subjekti, na zahtev nadležnih organa autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, dužni su da podatke za izradu planova razvoja iz stava 1. ovog člana dostave autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Zahtev za dostavljanje podataka iz stava 2. ovog člana sadrži vrstu podataka, vremenski period na koji se podaci odnose, način dostavljanja podataka, kao i druge elemente neophodne za izradu planova.

5. Energetski bilans

Član 8.

Energetskim bilansom Republike Srbije (u daljem tekstu: Energetski bilans Republike) utvrđuju se godišnje potrebe energije, odnosno energenata koje je neophodno obezbediti radi urednog i kontinuiranog snabdevanja potrošača, uz uvažavanje potreba za racionalnom potrošnjom energije i energenata i za održivim razvojem energetike, izvori obezbeđivanja potrebnih količina energije, odnosno energenata, način snabdevanja pojedinim vrstama energije i energentima, potreban nivo zaliha i rezervnih kapaciteta energetskih objekata za sigurno snabdevanje kupaca energijom i energentima.

Član 9.

Energetski bilans Republike donosi Vlada Republike Srbije, na predlog Ministarstva, najkasnije do kraja oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Nadležni organ autonomne pokrajine predlaže deo Energetskog bilansa Republike koji se odnosi na autonomnu pokrajinu najkasnije do kraja septembra tekuće godine za narednu godinu.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, prati realizaciju energetskeg bilansa i po potrebi predlaže mere Vladi Republike Srbije kojima se obezbeđuje njegovo izvršavanje.

Podatke za izradu Energetskog bilansa Republike, na zahtev Ministarstva, dužni su da dostave energetske subjekti, Agencija za energetiku, ministarstva nadležna za odgovarajuću oblast, nadležni organi autonomne pokrajine i nadležne uprave jedinica lokalne samouprave, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Zahtev za dostavljanje podataka iz stava 4. ovog člana sadrži vrstu podataka, vremenski period na koji se podaci odnose, način dostavljanja podataka, kao i druge elemente neophodne za izradu Energetskog bilansa.

III AGENCIJA ZA ENERGETIKU

1. Osnivanje i pravni status

Član 10.

Osniva se Agencija za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: Agencija), kao regulatorno telo za obavljanje poslova na unapređivanju i usmeravanju razvoja tržišta energije na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, praćenju primene propisa i pravila za rad energetskih sistema, usklađivanju aktivnosti energetskih subjekata na obezbeđivanju redovnog snabdevanja kupaca energijom i uslugama i njihovu zaštitu i ravnopravan položaj, kao i drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Član 11.

Agencija ima svojstvo pravnog lica, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom, zakonima i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje preduzeća, kao i Statutom Agencije.

Sedište Agencije je u Beogradu.

Agencija za svoje obaveze odgovara sredstvima kojima raspolaže.

Član 12.

Sredstva za osnivanje i rad Agencije obezbeđuju se iz prihoda ostvarenih od naknada za izdavanje licenci, dela tarife za pristup i korišćenje sistema, kao i drugih prihoda koje ostvari u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonom.

Agencija može ostvarivati sredstva i iz donacija, osim iz donacija energetskih subjekata ili sa tim subjektima povezanim licima.

Prihodi iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuju se godišnjim finansijskim planom Agencije.

Član 13.

Agencija je samostalni pravni subjekt i funkcionalno je nezavisna od bilo kog državnog organa, energetske subjekata i korisnika njihovih proizvoda i usluga, kao i od svih drugih pravnih i fizičkih lica.

Agencija je samostalna u preduzimanju organizacionih i drugih aktivnosti kojima se obezbeđuje obavljanje zakonom utvrđenih poslova.

Član 14.

Agencija može, u cilju efikasnijeg obavljanja poslova iz svoje nadležnosti, organizovati obavljanje poslova iz svog delokruga preko organizacionih jedinica u mestima van svog sedišta.

O organizovanju poslova van sedišta Agencije odlučuje Savet Agencije na način i pod uslovima utvrđenim Statutom.

2. Poslovi Agencije

Član 15.

Agencija obavlja sledeće poslove:

- 1) donosi tarifne sisteme za obračun električne energije i prirodnog gasa za tarifne kupce, kao i tarifne sisteme za pristup i korišćenje sistema za prenos, transport, odnosno distribuciju energije i objekata za skladištenje prirodnog gasa i druge usluge;
- 2) utvrđuje metodologiju za određivanje tarifnih elemenata za obračun cena električne energije i prirodnog gasa za tarifne kupce uključujući i cene proizvedene električne energije, odnosno prirodnog gasa za tarifne kupce, kao i metodologiju za određivanje obračuna cene toplotne energije koja se proizvodi u elektranama - toplanama (kombinovani proces proizvodnje) i isporučuje energetskim subjektima za snabdevanje toplotnom energijom tarifnih kupaca;
- 3) utvrđuje kriterijume i način određivanja troškova priključka na sistem za prenos, transport i distribuciju energije;
- 4) izdaje licence za obavljanje energetske delatnosti i donosi akt o oduzimanju licence, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, osim za delatnosti distribucije i proizvodnje toplotne energije u toplanama i vodi registre izdatih i oduzetih licenci;

- 5) daje saglasnost na pravila o radu sistema, na pravila o radu tržišta energije i na pravila o radu sistema za skladištenje prirodnog gasa;
- 6) odlučuje po žalbi na akt operatora prenosnog, transportnog, odnosno distributivnog sistema, o odbijanju pristupa, kao i po žalbi na akt energetskeg subjekta o odbijanju, odnosno nedonošenju odluke po zahtevu za priključenje na sistem, kao i po žalbi na akt o odbijanju pristupa energetskeg subjekta za skladištenje prirodnog gasa;
- 7) utvrđuje minimalnu godišnju potrošnju energije kojom se stiče status kvalifikovanog kupca, utvrđuje ispunjenost uslova za sticanje statusa kvalifikovanog kupca i vodi registar kvalifikovanih kupaca.

Poslove iz stava 1. tač. 4) i 6) ovog člana Agencija obavlja kao poverene poslove.

Pored poslova iz stava 1. ovog člana Agencija obavlja i sledeće poslove: prati primenu tarifnih sistema, prikuplja i obrađuje podatke o energetskeim subjektima u vezi sa obavljanjem energetskeih delatnosti, prati način postupanja energetskeih subjekata u pogledu razdvajanja računa i zaštite kupaca i obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Član 16.

Agencija je ovlašćena da zahteva od energetskeih subjekata podatke i dokumentaciju neophodnu za izvršavanje poslova Agencije utvrđenih ovim zakonom. Energetskei subjekti su dužni da te podatke dostave Agenciji u roku od osam dana od dana prijema zahteva za dostavljanje podataka.

Agencija je dužna da u skladu sa zakonom i drugim propisima čuva tajnost komercijalnih i drugih poverljivih poslovnih podataka koji su joj dostavljeni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

3. Upravljanje Agencijom

Član 17.

Agencijom upravlja Savet agencije (u daljem tekstu: Savet).

Savet ima predsednika i četiri člana, koji se biraju iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti energetike i iz drugih oblasti od značaja za izvršavanje poslova Agencije.

Član 18.

Predsednika i članove Saveta bira Narodna skupština, na predlog Vlade Republike Srbije.

Za predsednika i članove Saveta mogu se birati lica koja su državljani Republike Srbije i koja imaju visoko stručno obrazovanje i najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima iz oblasti tehničke, pravne ili ekonomske struke.

Predsednik, članovi Saveta i zaposleni u Agenciji ostvaruju prava i obaveze iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze po osnovu rada.

Član 19.

Mandat predsednika i članova Saveta traje pet godina, s tim što isto lice može ponovo biti birano na period od pet godina.

Prvi mandat dva člana Saveta traje tri godine, prvi mandat druga dva člana Saveta traje četiri godine, a prvi mandat predsednika Saveta traje pet godina, što se utvrđuje aktom Narodne skupštine o izboru predsednika i članova Saveta.

Član 20.

Savet donosi Statut, utvrđuje organizaciju rada, broj i strukturu zaposlenih, usvaja finansijski plan, izveštaj o poslovanju i godišnji račun, donosi odluku o organizovanju rada Agencije van njenog sedišta, donosi preporuke, uputstva, smernice i druga opšta akta Agencije, utvrđuje visinu naknade za izdavanje licenci, odlučuje o pitanjima iz delokruga rada Agencije utvrđenim u članu 15. stav 1. tač. 1), 3) i 7) ovog zakona i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Na Statut Agencije i akta iz člana 15. stav 1. tačka 1) ovog zakona saglasnost daje Vlada Republike Srbije.

Savet donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova Saveta.

Predsednik Saveta zastupa Agenciju, rukovodi radom Saveta, organizuje rad i rukovodi radom Agencije, predlaže odluke i druga akta koja donosi Agencija, ima ovlašćenja direktora u poslovima vezanim za ostvarivanje prava i obaveza zaposlenih i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Član 21.

Predsednik i članovi Saveta za rad Agencije i za svoj rad odgovaraju Narodnoj skupštini i najmanje jednom godišnje podnose joj izveštaj o radu Agencije.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži naročito izveštaj o finansijskom poslovanju verifikovan od strane nezavisnog revizora i finansijski plan za narednu godinu.

Član 22.

Finansijskim planom utvrđuju se ukupni prihodi i rashodi Agencije, uključujući i rezerve za nepredviđene izdatke, kao i elemente za određivanje troškova zarada.

Ukupni rashodi Agencije obuhvaćeni finansijskim planom, uključujući i rezerve za nepredviđene izdatke, ne mogu biti veći od troškova potrebnih za uspešno ostvarivanje nadležnosti Agencije.

Ako se godišnjim obračunom prihoda i rashoda Agencije utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda, razlika sredstava se prenosi u finansijski plan kao prihod za narednu godinu, s tim što se izvori i visina prihoda za narednu godinu usklađuju sa realnim troškovima Agencije za tu godinu.

Na finansijski plan saglasnost daje Narodna skupština.

Finansijski plan se podnosi Narodnoj skupštini najkasnije do kraja oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Finansijski plan, po dobijanju saglasnosti Narodne skupštine, objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 23.

Agencija je dužna da obezbedi javnost u radu i dostupnost informacijama zainteresovanim subjektima koji za to imaju poslovni ili drugi pravni interes, koje prema zakonu ili statutu Agencije nemaju karakter poverljivosti.

Agencija je dužna da u "Službenom glasniku Republike Srbije" objavljuje akta iz člana 15. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 7) ovog zakona, kao i druga akta prema odluci Saveta.

Član 24.

Za predsednika i člana Saveta ne mogu se birati poslanici u Skupštini Srbije i Crne Gore, Narodnoj skupštini, kao ni poslanici u skupštini autonomne pokrajine, odbornici, druga izabrana i postavljena lica, niti funkcioneri u organima političkih stranaka.

Vlasnici ili suvlasnici u energetske subjektima, kao ni lica kojima su bračni drugovi ili deca ili srodnici u pravoj liniji nezavisno od stepena srodstva vlasnici ili suvlasnici u energetske subjektima, ne mogu biti birani za predsednika ni člana Saveta.

Za predsednika i članove Saveta ne mogu se birati lica pravnosnažno osuđena za krivična dela protiv službene dužnosti, korupcije, prevare ili za druga krivična dela koja ih čine nepodobnim za obavljanje

funkcije na koju se biraju, a za koja su osuđena na kaznu zatvora duže od šest meseci.

Predsednik i članovi Saveta ne mogu imati primanja od energetske subjekata.

Predsednik i članovi Saveta, njihovi braćni drugovi ili deca ili srodnici u pravoj liniji nezavisno od stepena srodstva, ne mogu biti članovi uprave energetske subjekta.

Narodna skupština može, na obrazložen predlog Vlade Republike Srbije, razrešiti predsednika ili člana Saveta samo u sledećim slučajevima:

- 1) ako je zbog bolesti ili drugog razloga nesposoban za obavljanje dužnosti u periodu dužem od šest meseci zaredom;
- 2) ako bude pravosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci ili bude osuđen za krivično delo zloupotrebe službenog položaja, prevare, korupcije, krađe ili drugo slično krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije;
- 3) ako se utvrdi da je, pri utvrđivanju predloga za Savet, kandidat izneo o sebi neistinite podatke ili propustio da iznese podatke o okolnostima bitnim za utvrđivanje predloga za njegov izbor;
- 4) ako bez osnovanog razloga odbije ili propusti da obavlja dužnost predsednika odnosno člana Saveta u periodu od najmanje tri meseca neprekidno ili u toku jedne godine u periodu od najmanje šest meseci sa prekidima;
- 5) ako se utvrdi da je u toku trajanja mandata povredio pravila o sukobu interesa utvrđena zakonom.

IV TRŽIŠTE I KONKURENTNOST NA TRŽIŠTU ENERGIJE

1. Principi tržišnog poslovanja

Član 25.

Obavljanje delatnosti na tržištu energije vrši se i organizuje u skladu sa ciljevima razvoja energetske delatnosti i potrebama kupaca u Republici Srbiji za obezbeđivanjem kvalitetnog i sigurnog snabdevanja energijom, uz poštovanje principa konkurentnosti i jednakog pravnog položaja svih subjekata na tom tržištu u postupku ostvarivanja prava na izgradnju energetske objekta, odnosno na pribavljanje energetske dozvole za izgradnju, prava na pristup sistemu, prava na obavljanje energetske delatnosti, na sticanje statusa kvalifikovanog kupca i u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

2. Energetska dozvola

Član 26.

Energetski objekti se grade u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje i izgradnja objekata, tehničkim i drugim propisima, a po prethodno pribavljenoj energetske dozvoli koja se izdaje u skladu sa ovim zakonom.

Član 27.

Energetska dozvola se pribavlja za izgradnju i rekonstrukciju sledećih objekata:

- 1) objekata za proizvodnju električne energije snage preko 1 MNJ;
- 2) objekata za proizvodnju derivata nafte;
- 3) direktnih dalekovoda, naftovoda, produktovoda, gasovoda i toplovoda;
- 4) naftovoda i produktovoda, objekata za skladištenje nafte i rezervoarskog prostora za derivate nafte preko 50 tona;
- 5) objekata za transport prirodnog gasa, objekata za skladištenje prirodnog gasa, objekata za distribuciju prirodnog gasa i objekata za skladištenje utečnjelog prirodnog gasa;
- 6) objekata za proizvodnju toplotne energije snage preko 1 MNJ i objekata za distribuciju toplotne energije;
- 7) objekata za prenos električne energije i objekata za distribuciju električne energije napona preko 35 kV.

Energetska dozvola za izgradnju objekata iz stava 1. tačka 7) ovog člana može se izdati samo energetske subjektu koji ima licencu za obavljanje delatnosti prenosa i distribucije električne energije.

Član 28.

Zahtev za izdavanje energetske dozvole iz člana 27. stav 1. tač. 1) - 6) ovog zakona mogu podneti domaća i strana pravna ili fizička lica.

Energetska dozvola može se pribaviti i pre sticanja prava svojine, odnosno prava korišćenja zemljišta na kome se planira izgradnja energetske objekta, kao i pre izdavanja akta o urbanističkim uslovima za izgradnju energetske objekta, odnosno odobrenja za izgradnju.

Član 29.

Energetsku dozvolu izdaje ministar nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministar).

Energetska dozvola može se izdati pod uslovima da je izgradnja energetskog objekta za koji je podnet zahtev za izdavanje energetske dozvole po svojoj vrsti i nameni u skladu sa Strategijom i Programom.

Za energetske objekte koji se grade na osnovu dodeljene koncesije za izgradnju energetskog objekta na određenom području, kao i za rekonstrukciju već postojećeg energetskog objekta, nije potrebno pribavljanje energetske dozvole u smislu ovog zakona.

Energetska dozvola se izdaje pod istim uslovima domaćim i stranim licima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom i drugim zakonima, i uz puno poštovanje principa nediskriminacije i primenom kriterijuma koji moraju biti objektivni i javni.

Poverava se jedinici lokalne samouprave, gradu, odnosno gradu Beogradu, izdavanje energetskih dozvola za izgradnju objekata iz člana 27. tačka 6) ovog zakona koji se grade na njenom području.

Član 30.

Kriterijumi za izdavanje energetske dozvole za izgradnju proizvodnih kapaciteta obuhvataju naročito:

- 1) uslove u pogledu bezbednog i nesmetanog funkcionisanja energetskog sistema;
- 2) uslove za određivanje lokacije i korišćenja zemljišta;
- 3) uslove zaštite životne sredine;
- 4) mere zaštite zdravlja ljudi i bezbednosti ljudi i imovine;
- 5) stepen energetske efikasnosti;
- 6) uslove korišćenja primarnih izvora energije;
- 7) uslove vezane za tehničku opremljenost i finansijsku sposobnost podnosioca zahteva da realizuje izgradnju energetskog objekta.

Bliže kriterijume iz stava 1. ovog člana, kao i kriterijume za izdavanje energetske dozvole za ostale energetske objekte za čiju izgradnju se, saglasno ovom zakonu, izdaje energetska dozvola, donosi Ministar.

Član 31.

Energetska dozvola za izgradnju direktnih dalekovoda, gasovoda, naftovoda, produktovoda ili toplovoda može se izdati energetskom subjektu koji obavlja delatnost proizvodnje električne energije, derivata nafte ili toplotne energije radi povezivanja njegovih objekata sa objektima kvalifikovanog kupca, izolovanog kupca, kao i sopstvenih pogona i drugih objekata proizvođača, a u cilju snabdevanja tih objekata energijom.

Energetska dozvola iz stava 1. ovog člana može se izdati i kvalifikovanom kupcu kojem je zbog tehničkih ili drugih razloga odbijen pristup prenosnom, transportnom ili distributivnom sistemu, a pod uslovima utvrđenim pravilima o radu prenosnog, transportnog ili distributivnog sistema.

Izdavanje energetske dozvole za izgradnju direktnih dalekovoda, gasovoda, naftovoda, produktovoda ili toplovoda može se odbiti ako bi ta izgradnja, s obzirom na trasu, prostor na kome se gradi ili uslove priključenja, ugrozila ostvarivanje ciljeva zaštite životne sredine ili ugrozila sigurnost snabdevanja tarifnih kupaca energijom.

Član 32.

Zahtev za izdavanje energetske dozvole sadrži naročito podatke o:

- 1) lokaciji na kojoj treba da se izgradi energetski objekat;
- 2) roku završetka gradnje energetskog objekta;
- 3) vrsti i kapacitetu energetskog objekta i o njegovoj energetskoj efikasnosti;
- 4) energentima koje će energetski objekat koristiti;
- 5) načinu proizvodnje i preuzimanja energije;
- 6) načinu zaštite životne sredine u toku izgradnje i rada energetskog objekta;
- 7) uslovima koji se odnose na prestanak rada energetskog objekta;
- 8) visini planiranih finansijskih sredstava za izgradnju energetskog objekta i načinu obezbeđivanja tih sredstava.

Ministar bliže propisuje sadržinu zahteva za izdavanje energetske dozvole u zavisnosti od vrste i namene energetskog objekta, način izdavanja energetske dozvole, kao i sadržinu registra izdatih energetskih dozvola i registra energetskih dozvola koje su prestale da važe.

Član 33.

Energetska dozvola se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi Republike Srbije, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, odnosno Ministarstvu u slučajevima iz člana 29. stav 5. ovog zakona.

Energetska dozvola izdaje se sa rokom važenja do dve godine od dana izdavanja energetske dozvole.

Na zahtev imaoća energetske dozvole, Ministar, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada ili grada Beograda, može produžiti rok važenja energetske dozvole ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom za izdavanje energetske dozvole, najduže za još jednu godinu. Zahtev za produženje podnosi se najkasnije 30 dana pre isteka roka važenja energetske dozvole.

3. Javni tender

Član 34.

Izgradnja energetskih objekata kojima se obezbeđuje sigurno i redovno snabdevanje energijom može da se odobri i po sprovedenom postupku javnog tendera.

Vlada Republike Srbije, na predlog Ministarstva, odlučuje o raspisivanju javnog tendera iz stava 1. ovog člana u slučaju da se putem izdavanja energetskih dozvola ne može obezbediti planirana dinamika izgradnje energetskih objekata predviđena Programom.

Javni tender raspisuje Ministarstvo, odnosno jedinica lokalne samouprave, u skladu sa odlukom Vlade Republike Srbije iz stava 2. ovog člana.

Član 35.

Na postupak javnog tendera za izgradnju energetskih objekata primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju koncesije.

Izbor najpovoljnijeg ponuđača vrši organ koji je raspisao javni tender.

4. Pristup sistemu i tranzit

Član 36.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost upravljanja prenosnim, transportnim ili distributivnim sistemom, odnosno delatnost upravljanja skladištem prirodnog gasa (u daljem tekstu: Operator sistema), dužan je da omogući pristup treće strane sistemu na principu javnosti i nediskriminacije, u skladu sa tehničkim mogućnostima i u zavisnosti od stepena opterećenosti prenosnog, transportnog ili distributivnog sistema.

Cene pristupa i korišćenja prenosnog, transportnog ili distributivnog sistema, odnosno skladišta prirodnog gasa, regulisane su i javne.

Cene za pristup i korišćenje sistema iz stava 2. ovog člana utvrđuje Operator sistema u skladu sa metodologijom za izračunavanje cene pristupa i korišćenja, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije.

Na akt o cenama iz stava 3. ovog člana saglasnost daje Vlada Republike Srbije.

Član 37.

Operator sistema može odbiti pristup sistemu ako nema tehničkih mogućnosti zbog nedostajućih kapaciteta, zbog pogonskih smetnji ili zbog preopterećenosti sistema, odnosno zbog ugrožene sigurnosti funkcionisanja sistema ili prigovora proizvođača energije u Republici Srbiji o nepostojanju reciprociteta.

Podaci o nivou opterećenja prenosnog, transportnog ili distributivnog sistema ili popunjenosti kapaciteta skladišta prirodnog gasa su javni.

O odbijanju pristupa sistemu Operator sistema donosi obrazloženo rešenje najkasnije u roku od tri dana od dana podnošenja zahteva za pristup sistemu.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Odluka Agencije doneta po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Član 38.

Operator prenosnog, odnosno transportnog sistema, dužan je da omogući tranzit energije preko prenosnog, odnosno transportnog sistema kojim upravlja uz poštovanje zaključenih međudržavnih konvencija ili ugovora.

Operator prenosnog, odnosno transportnog sistema, dužan je da omogući tranzit energije preko sistema kojim upravlja na principu regulisanog pristupa treće strane, nediskriminacije i javnosti.

Operator prenosnog, odnosno transportnog sistema može da odbije zahtev za tranzit energije, ako nema tehničkih mogućnosti, zbog nedostajućih kapaciteta, zbog pogonskih smetnji, zbog preopterećenosti prenosnog, odnosno transportnog sistema usled preuzetih ugovornih obaveza i potrošnje energije kupaca na teritoriji Republike Srbije, kao i zbog nepostojanja reciprociteta.

Za odbijanje zahteva za tranzit energije primenjuje se postupak iz člana 37. ovog zakona.

5. Kvalifikovani kupac

Član 39.

Kupac električne energije, odnosno prirodnog gasa ili toplotne energije, ima pravo na status kvalifikovanog kupca ako je njegova ukupna potrošnja energije na svim mernim mestima, u poslednjih 12 meseci, bila iznad potrošnje koja je kao minimalna utvrđena na godišnjem nivou za sticanje statusa kvalifikovanog kupca.

Status kvalifikovanog kupca stiče se na osnovu akta o ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana, koji donosi Agencija.

Akt iz stava 2. ovog člana Agencija je dužna da donese u roku od 30 dana od dana podnošenja pismenog zahteva kupca za utvrđivanje statusa kvalifikovanog kupca, odnosno za promenu statusa tarifnog kupca u status kvalifikovanog kupca.

Uz zahtev za utvrđivanje statusa kvalifikovanog kupca, kupac koji nije bio potrošač energije, prilaže ugovor o kupovini energije kojim se utvrđuje planirani nivo potrošnje energije, a za promenu statusa tarifnog kupca u status kvalifikovanog kupca, akt energetskeg subjekta za snabdevanje energijom tarifnih kupaca o količini utrošene energije za proteklih 12 meseci.

Akt o utvrđivanju statusa kvalifikovanog kupca Agencija dostavlja Operatoru sistema, operatoru tržišta energije i energetskeg subjektu za snabdevanje energijom tarifnih kupaca.

Kvalifikovani kupac ne može izgubiti taj status dok održava potrošnju energije iznad minimalne potrošnje utvrđene za sticanje statusa kvalifikovanog kupca.

Promena utvrđenog statusa kvalifikovanog kupca u status tarifnog kupca, odnosno statusa tarifnog kupca u status kvalifikovanog kupca, ne može se vršiti pre isteka roka od 12 meseci od dana poslednje promene statusa.

V USLOVI I NAČIN OBAVLJANJA ENERGETSKIH DELATNOSTI

1. Obavljanje energetske delatnosti

Član 40.

Energetsku delatnost može da obavlja preduzeće, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koji je upisan u odgovarajući registar i koji ima licencu za obavljanje energetske delatnosti, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 41.

Energetske delatnosti koje se, u smislu ovog zakona, smatraju delatnostima od opšteg interesa su: proizvodnja električne energije, prenos električne energije, upravljanje prenosnim sistemom, organizovanje tržišta električne energije, distribucija električne energije, upravljanje distributivnim sistemom za električnu energiju, trgovina električnom energijom radi snabdevanja tarifnih kupaca, transport nafte naftovodima, transport derivata nafte produktovodima, transport prirodnog gasa, upravljanje transportnim sistemom za prirodni gas, skladištenje prirodnog gasa, upravljanje skladištem prirodnog gasa, distribucija prirodnog gasa, upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas, trgovina prirodnim gasom radi snabdevanja tarifnih kupaca, proizvodnja toplotne energije, distribucija toplotne energije, upravljanje distributivnim sistemom za toplotnu energiju i snabdevanje toplotnom energijom tarifnih kupaca.

Delatnosti iz stava 1. ovog člana mogu obavljati javna i drugi oblici preduzeća, deo preduzeća i preduzetnik, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona i zakonom kojim se uređuje obavljanje delatnosti od opšteg interesa.

Član 42.

Delatnost trgovine energijom za potrebe tarifnih kupaca, kao delatnost od opšteg interesa u smislu člana 41. stav 1. ovog zakona, obavljaju energetske subjekti kojima je aktom o osnivanju ili aktom o poveravanju obavljanja energetske delatnosti utvrđena obaveza snabdevanja tarifnih kupaca električnom energijom ili prirodnim gasom na teritoriji Republike Srbije.

U obavljanju delatnosti iz stava 1. ovog člana energetske subjekt za snabdevanje energijom tarifnih kupaca je dužan da obezbeđuje neophodne uslove za redovno i sigurno snabdevanje tarifnih kupaca električnom energijom i prirodnim gasom, kupovinom te energije od proizvođača, trgovaca, na organizovanom tržištu energije ili iz uvoza.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana zaključuje u pismenoj formi godišnje ugovore o kupovini energije za potrebe tarifnih kupaca, u skladu sa godišnjim bilansom potreba tarifnih kupaca koje snabdeva, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 43.

Energetski subjekt koji obavlja dve ili više energetske delatnosti ili koji pored energetske delatnosti obavlja i neku drugu delatnost koja se u smislu ovog zakona ne smatra energetske delatnošću, dužan je da obezbedi uslove propisane zakonom za obavljanje svake od tih delatnosti.

Energetski subjekt koji obavlja dve ili više energetske delatnosti dužan je da u svojim internim obračunima vodi zasebne račune za svaku od

energetskih delatnosti koje obavlja, kao i konsolidovane račune za druge delatnosti i da sačini bilans sa pregledom prihoda, rashoda i rezultata poslovanja za svaku delatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuju poslovanje privrednih subjekata, računovodstvo i revizija.

Energetski subjekt iz stava 2. ovog člana je dužan da obezbedi nezavisnu reviziju bilansa za sve delatnosti i da bilanse i revizorske izveštaje dostavi nadležnom organu i javno objavi u roku i na način koji je utvrđen zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

2. Licence

Član 44.

Energetski subjekt može otpočeti sa obavljanjem energetske delatnosti na osnovu licence koju izdaje Agencija, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Licenca se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za izdavanje licence.

Licenca sadrži naročito: naziv energetskog subjekta, energetske delatnosti, spisak energetskih objekata, podatke o kapacitetu tih objekata, podatke o području na kome će se energetska delatnost obavljati i period obavljanja energetske delatnosti.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Licenca nije potrebna za obavljanje sledećih energetskih delatnosti:

- 1) proizvodnju električne energije isključivo za sopstvene potrebe;
- 2) proizvodnju električne energije u objektima snage do 1 MNJ;
- 3) transport nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta;
- 4) skladištenje nafte i derivata nafte za sopstvene potrebe;
- 5) trgovinu na malo tečnim naftnim gasom u bocama;
- 6) proizvodnju toplotne energije za sopstvene potrebe;
- 7) proizvodnju toplotne energije u objektima snage do 1 MNJ.

Član 45.

Licenca se izdaje na zahtev energetskog subjekta za svaku energetske delatnosti posebno.

Licenca se izdaje za period od 10 godina.

Rok važenja licence može se produžiti na zahtev energetskog subjekta.

Zahtev iz stava 3. ovog člana podnosi se Agenciji najkasnije 30 dana pre isteka roka na koji je izdata licenca.

Za izdavanje licence plaća se naknada čiju visinu utvrđuje Agencija u skladu sa kriterijumima i merilima koje donosi.

Član 46.

Licenca se izdaje energetskom subjektu ako:

- 1) je upisan u odgovarajući registar za obavljanje delatnosti, koja se u smislu ovog zakona smatra energetskom delatnošću;
- 2) energetski objekti i ostali uređaji, instalacije ili postrojenja neophodni za obavljanje energetske delatnosti ispunjavaju uslove i zahteve utvrđene tehničkim propisima, propisima o energetske efikasnosti, propisima o zaštiti od požara i eksplozija, kao i propisima o zaštiti životne sredine;
- 3) ispunjava propisane uslove u pogledu stručnog kadra za obavljanje poslova tehničkog rukovođenja, odnosno uslove u pogledu broja i stručne osposobljenosti zaposlenih lica za obavljanje poslova na održavanju objekata za transport i distribuciju prirodnog gasa, kao i poslova rukovaoca u tim objektima;
- 4) raspolaže finansijskim sredstvima koja su neophodna za obavljanje energetske delatnosti ili dokaže da ih može obezbediti u obimu potrebnom za obavljanje energetske delatnosti za čije obavljanje je podneo zahtev za izdavanje licence;
- 5) u poslednje tri godine koje prethode godini u kojoj je podnet zahtev, energetskom subjektu koji već obavlja delatnost nije oduzeta licenca za obavljanje iste energetske delatnosti;
- 6) članovi organa upravljanja i rukovođenja nisu bili pravnosnažno osuđeni za krivična dela u vezi sa obavljanjem privredne delatnosti.

Dokaze o ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana energetski subjekt prilaže uz zahtev za izdavanje licence.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana je izveštaj nadležnog inspektora.

Član 47.

Stručna osposobljenost za obavljanje poslova na održavanju objekata za transport i distribuciju prirodnog gasa, kao i poslova rukovalaca u

tim objektima iz člana 46. stav 1. tačka 3) ovog zakona, proverava se polaganjem stručnog ispita.

Stručni ispit se polaže pred komisijom koju obrazuje Ministar, odnosno starešina nadležnog organa autonomne pokrajine za lica koja su zaposlena kod energetske subjekta koji ima sedište na teritoriji autonomne pokrajine.

Ministar propisuje bliže uslove, program i način polaganja stručnog ispita iz stava 2. ovog člana, kao i uslove u pogledu stručnog kadra iz člana 46. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Član 48.

Licenca za obavljanje energetske delatnosti može se privremeno oduzeti ako energetske subjekt prestane da ispunjava jedan ili više uslova iz člana 46. stav 1. ovog zakona, ako cenu energije, odnosno usluga obavljanja energetske delatnosti ne određuje u skladu sa tarifnim sistemom ili suprotno odobrenim, odnosno propisanim cenama, ako energetske sisteme ne održava u ispravnom i bezbednom stanju i u skladu sa tehničkim propisima kojima se uređuju uslovi eksploatacije, kao i u slučaju nepridržavanja drugih propisanih uslova obavljanja energetske delatnosti utvrđenih ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

O privremenom oduzimanju licence iz stava 1. ovog člana Agencija donosi rešenje i određuje rok za otklanjanje nedostataka zbog kojih se privremeno oduzima licenca, a koji ne može biti duži od 60 dana od dana uručenja rešenja.

Rešenje o privremenom oduzimanju licence zbog neispunjavanja uslova iz člana 46. stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona Agencija donosi na predlog nadležnog inspektora.

Licenca za obavljanje energetske delatnosti oduzeće se trajno ako energetske subjekt, u roku koji je određen aktom o privremenom oduzimanju licence iz stava 3. ovog člana, ne otkloni nedostatke zbog kojih je licenca privremeno oduzeta.

O trajnom oduzimanju licence iz stava 4. ovog člana Agencija donosi rešenje.

Protiv rešenja iz st. 3. i 5. ovog člana može se izjaviti žalba Ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Član 49.

Ako bi prestanak rada energetske subjekta kome je privremeno oduzeta licenca mogao da ugrozi redovno i sigurno snabdevanje energijom, živote i zdravlje ljudi ili da prouzrokuje teške poremećaje u privredi, Agencija može, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i nadležne inspekcije, rešenjem odobriti energetske subjektu da nastavi obavljanje energetske delatnosti do

obezbeđenja uslova za otklanjanje štetnih posledica prestanka rada energetskog subjekta, ali ne duže od roka utvrđenog aktom iz člana 48. stav 2. ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministru.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Ako bi prestanak obavljanja energetske delatnosti od opšteg interesa od strane energetskog subjekta kome je trajno oduzeta licenca mogao da ugrozi redovno i sigurno snadbevanje energijom, život i zdravlje ljudi ili da prouzrokuje teške poremećaje u privredi, Vlada Republike Srbije, na predlog Ministra, može posebnim aktom odrediti drugi energetski subjekt koji ima licencu za obavljanje iste energetske delatnosti da obavlja energetsku delatnost na području na kome je energetsku delatnost obavljao energetski subjekt kome je trajno oduzeta licenca.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, aktom Vlade Republike Srbije utvrđuju se prava i obaveze energetskog subjekta koji je određen za obavljanje energetske delatnosti od opšteg interesa na određenom području, vreme u kojem će obavljati delatnost, kao i prava vlasnika energetskog objekta kojem je oduzeta licenca, ako postoji potreba za korišćenjem njegovog energetskog objekta u obavljanju energetske delatnosti od strane subjekta koji je određen aktom Vlade Republike Srbije.

Član 50.

Ministar propisuje bliže uslove iz člana 46. stav 1. tačka 3) ovog zakona, način izdavanja i oduzimanja licence, kao i način vođenja registra izdatih i oduzetih licenci.

3. Priklučenje objekata na prenosni, transportni i distributivni sistem

Član 51.

Priklučenje objekta na prenosni, odnosno transportni ili distributivni sistem, vrši se na osnovu odobrenja energetskog subjekta na čiji sistem se priključuje objekat uz saglasnost Operatora sistema.

Energetski subjekt na čiji sistem se priključuje objekat kupca ili objekat proizvođača energije odobriće priključenje u smislu stava 1. ovog člana ako utvrdi da uređaji i instalacije objekta koji se priključuje ispunjavaju uslove propisane zakonom, tehničkim i drugim propisima kojima se uređuju uslovi i način eksploatacije tih objekata.

Član 52.

Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem na zahtev pravnog ili fizičkog lica čiji se objekat priključuje.

Energetski subjekt za prenos, odnosno transport ili distribuciju energije je dužan da odluči po zahtevu za priključenje u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se podneti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba se podnosi Agenciji.

Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Član 53.

Odobrenje za priključenje objekta na prenosni, transportni ili distributivni sistem sadrži naročito: mesto priključenja, način i tehničke uslove priključenja, mesto i način merenja isporučene energije, rok priključenja i troškove priključka.

Tehnički i drugi uslovi priključenja na prenosni, transportni ili distributivni sistem uređuju se u skladu sa ovim zakonom, tehničkim i drugim propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.

Član 54.

Merni uređaji, odnosno merno-regulaciona stanica, predstavlja mesto predaje energije i mesto razgraničenja odgovornosti za predatu energiju između energetske subjekata međusobno, odnosno između energetskog subjekta i kupca energije.

Merne uređaje, odnosno merno-regulacione stanice za priključenje objekata kupaca, odnosno proizvođača energije na sistem obezbeđuje energetski subjekt za prenos, transport, odnosno distribuciju, i dužan je da ih kao svoja sredstva ugradi, održava, baždari i vrši merenje isporučene energije.

Član 55.

Troškove priključka iz člana 53. stav 1. ovog zakona snosi podnosilac zahteva za priključenje.

Visinu troškova iz stava 1. ovog člana utvrđuje energetski subjekt za prenos, odnosno transport ili distribuciju energije u skladu sa metodologijom za utvrđivanje troškova priključka koju donosi Agencija.

Metodologijom iz stava 2. ovog člana utvrđuju se način i bliži kriterijumi za obračun troškova priključka, a u zavisnosti od odobrene instalisane snage, mesta priključka, potrebe za izvođenjem radova ili potrebe za ugrađivanjem neophodne opreme i drugih objektivnih kriterijuma.

Član 56.

Energetski subjekt koji snabdeva energijom objekat kupca i kupac energije zaključuju ugovor o prodaji električne energije, prirodnog gasa ili toplotne energije pre priključenja objekta kupca na prenosni, odnosno transportni ili distributivni sistem.

Energetski subjekt je dužan da priključi objekat kupca na prenosni, transportni, odnosno distributivni sistem u roku od 15 dana od dana zaključenja ugovora o prodaji energije, pod uslovom da je kupac ispunio obaveze utvrđene odobrenjem za priključenje, kao i da objekat kupca ispunjava sve tehničke i druge propisane uslove.

Ako energetski subjekt ne priključi objekat kupca na prenosni, transportni, odnosno distributivni sistem u roku iz stava 1. ovog člana, nadležni inspektor, na zahtev kupca proverava, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva, ispunjenost uslova za priključenje i ako utvrdi da su ispunjeni svi uslovi za priključenje, naložiće energetskom subjektu da, bez odlaganja, izvrši priključenje objekta.

Energetski subjekt je dužan da priključi objekat proizvođača energije na prenosni, transportni, odnosno distributivni sistem u roku i pod uslovima utvrđenim ugovorom koji zaključuje.

Član 57.

Ugovor iz člana 56. stav 1. ovog zakona zaključuje se u pismenoj formi i sadrži, pored elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose i sledeće elemente: vreme priključenja, prava i obaveze u pogledu količine energije koja se isporučuje, dinamike i kvaliteta isporuke, trajanje ugovora i uslove produženja ugovora, prava i obaveze u slučaju prestanka ugovora, obaveze energetskog subjekta za snabdevanje energijom tarifnih kupaca u slučaju neispunjenja obaveza u pogledu kvaliteta i kontinuiteta isporuke, obaveze kupca u slučaju neispunjenja obaveza plaćanja, uslova i načina preuzimanja i korišćenja energije, prava i obaveze u slučaju privremene obustave isporuke energije, načina merenja, obračuna i uslova plaćanja preuzete energije, načina informisanja o promeni tarifa, cena i drugih uslova isporuke i korišćenja energije, kao i druge elemente u zavisnosti od specifičnosti i vrste usluga koje pruža snabdevač.

Na odnose koji nisu uređeni ugovorom iz stava 1. ovog člana primenjivaće se odredbe ovog zakona i drugih propisa donetih u skladu sa ovim zakonom.

Član 58.

Zabranjeno je priključenje na prenosni, transportni ili distributivni sistem objekata za čiju izgradnju, odnosno korišćenje nije pribavljeno odobrenje za izgradnju u skladu sa zakonom.

Član 59.

U slučaju potrebe za priključenje privremenih objekata, gradilišta, sličnih objekata, kao i objekata za koje je odobren probni rad u skladu sa posebnim zakonom može se izdati odobrenje za privremeno priključenje objekta.

Na uslove, način i postupak izdavanja odobrenja za privremeno priključenje i isporuku energije primenjuju se odgovarajuće odredbe ovog zakona, drugih propisa donetih na osnovu ovog zakona i pravila o radu prenosnog, transportnog, odnosno distributivnog sistema.

4. Prava i obaveze kupaca

Član 60.

Kupac ima pravo da zahteva u slučaju tehničkih ili drugih smetnji u isporuci energije, čiji uzrok nije na objektu kupca, da se te smetnje otklone u primerenom roku.

Kao primereni rok u kojem je energetska subjekt obavezan da otkloni smetnje u isporuci energije kupcima smatra se rok od 24 časa, a najduže dva dana od dana prijema obaveštenja o smetnji.

Smetnjama u isporuci energije u smislu stava 1. ovog člana ne smatraju se prekidi u isporuci energije nastali zbog primene mera iz člana 72. tač. 3) i 4) ovog zakona.

Član 61.

Kupac je dužan da energiju koristi pod uslovima, na način i za namene utvrđene ugovorom o prodaji energije, zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 62.

Kupac je dužan da omogući ovlašćenim licima energetska subjekata pristup mernim uređajima i instalacijama, kao i mestu priključka radi očitavanja, provere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamene i održavanja uređaja i obustave isporuke energije.

Član 63.

U slučaju tehničkih ili drugih smetnji u isporuci energije čiji je uzrok na objektu kupca ili u slučaju kada kupac ne izvršava ugovorne obaveze, energetska subjekt za prenos, odnosno transport ili distribuciju obustaviće isporuku energije kupcu, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i drugim propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.

Pre obustave isporuke energije kupcu mora biti dostavljena pismena opomena u kojoj je određen rok za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka.

Rok iz stava 2. ovog člana ne može biti kraći od tri dana od dana dostavljanja opomene.

5. Neovlašćeno korišćenje energije

Član 64.

Zabranjeno je samovlasno priključivanje objekata, uređaja ili instalacija na prenosni, transportni ili distributivni sistem.

Zabranjeno je korišćenje energije bez ili mimo mernih uređaja ili suprotno uslovima utvrđenim ugovorom u pogledu pouzdanog i tačnog merenja preuzete energije.

Član 65.

Kada energetska subjekt za prenos, transport, odnosno distribuciju utvrdi da pravno ili fizičko lice neovlašćeno koristi energiju u smislu člana 64. ovog zakona dužan je da, bez odlaganja, isključi takav objekat sa prenosnog, transportnog ili distributivnog sistema.

VI CENE ENERGIJE I USLUGA

Član 66.

Cene energije i usluga koje vrše energetska subjekti u obavljanju energetske delatnosti su slobodne ili regulisane.

Cene energije za kvalifikovane kupce su slobodne i utvrđuju se ugovorom koji zaključuju kvalifikovani kupac i snabdevač.

Cene derivata nafte su slobodne.

Cene po kojima se energija isporučuje tarifnim kupcima i cene usluga koje vrše energetska subjekti iz člana 42. stav 1. ovog zakona su regulisane.

Cene po kojima se energija isporučuje tarifnim kupcima i cene usluga koje se vrše za tarifne kupce utvrđuje energetski subjekt za snabdevanje energijom tarifnih kupaca, po prethodno pribavljenom mišljenju Agencije.

Vlada Republike Srbije daje saglasnost na akt o cenama iz stava 5. ovog člana.

Član 67.

Tarifnim sistemom utvrđuju se elementi za obračun i način obračuna isporučene energije tarifnim kupcima, kao i elementi za obračun i način obračuna izvršenih usluga za potrebe kvalifikovanih kupaca.

Tarifni elementi za obračun energije i usluga sadrže opravdane troškove poslovanja koji čine troškove amortizacije, održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije objekata, osiguranja, goriva, zaštite životne sredine i druge troškove poslovanja kojima se obezbeđuje odgovarajuća stopa i rok povraćaja sredstava od investicija u energetske objekte.

Elementi tarifnog sistema iskazuju se u tarifnim stavovima na osnovu kojih se vrši obračun preuzete energije, odnosno izvršenih usluga u obavljanju energetskih delatnosti za obračunski period.

Tarifnim sistemom se mogu odrediti različiti tarifni stavovi, zavisno od količine i vrste preuzete energije, snage i drugih karakteristika preuzete energije, sezonske i dnevne dinamike isporuke, mesta preuzimanja i načina merenja.

Član 68.

Tarifnim sistemima određuju se tarifni stavovi za obračun cena:

- 1) proizvodnje električne energije za potrebe tarifnih kupaca, prenosa električne energije, upravljanja prenosnim sistemom i sistemskih usluga, distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom;
- 2) transporta nafte naftovodima i transporta derivata nafte produktovodima;
- 3) proizvodnje prirodnog gasa za potrebe tarifnih kupaca, transporta prirodnog gasa, upravljanja transportnim sistemom i sistemskih usluga, skladištenja prirodnog gasa, upravljanja skladištem prirodnog gasa, distribucije prirodnog gasa i upravljanja distributivnim sistemom;
- 4) distribucije toplotne energije, upravljanja distributivnim sistemom i isporuke toplotne energije.

Član 69.

Tarifni stavovi za isporučenu energiju za istu kategoriju tarifnih kupaca jednaki su na celoj teritoriji Republike Srbije.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na tarifne stavove za obračun isporučene toplotne energije.

Vreme primene različitih dnevnih tarifnih stavova za isporučenu energiju tarifnim kupcima može se razlikovati, ali je dužina primene svakog tarifnog stava za istu kategoriju tarifnih kupaca ista na celoj teritoriji Republike Srbije.

Član 70.

Tarifne sisteme za obračun isporučene energije, odnosno izvršenih usluga obavljanja energetske delatnosti, donosi Agencija uz saglasnost Vlade Republike Srbije.

Tarifne sisteme za obračun isporučene toplotne energije, odnosno izvršenih usluga, donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda.

VII USLOVI ISPORUKE ENERGIJE I MERE U SLUČAJU POREMEĆAJA NA TRŽIŠTU ENERGIJE

Član 71.

Vlada Republike Srbije propisuje bliže uslove isporuke električne energije i prirodnog gasa kupcima, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju da je ugrožena sigurnost isporuke električne energije i prirodnog gasa kupcima usled poremećaja u funkcionisanju energetske sistema ili poremećaja na tržištu energije.

Bliže uslove isporuke toplotne energije, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju kad je ugrožena sigurnost isporuke toplotne energije kupcima usled poremećaja u funkcionisanju sistema za isporuku toplotne energije donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda.

Član 72.

Uslovima isporuke električne energije i prirodnog gasa bliže se uređuju:

- 1) uslovi i način davanja odobrenja za priključenje na sisteme;
- 2) uslovi i način priključenja privremenih objekata, gradilišta i objekata u probnom radu;

- 3) mere koje se preduzimaju u slučaju kratkotrajnih poremećaja usled havarija i drugih nepredviđenih situacija zbog kojih je ugrožena sigurnost funkcionisanja energetskeg sistema, kao i zbog nepredviđenih i neophodnih radova na održavanju energetskeg objekata ili neophodnih radova na proširenju sistema;
- 4) mere koje se preduzimaju u slučaju nastupanja opšte nestašice energije zbog okolnosti iz člana 76. ovog zakona;
- 5) uslovi i način obustave isporuke energije;
- 6) uslovi i način racionalne potrošnje i štednje energije;
- 7) uslovi i način preduzimanja mera i redosled ograničenja isporuke energije, kao i mere štednje i racionalne potrošnje energije u slučaju opšte nestašice energije;
- 8) uslovi snabdevanja objekata kupaca kojima se ne može obustaviti isporuka energije zbog neizvršenih obaveza za isporučenu energiju ili u drugim slučajevima;
- 9) način regulisanja međusobnih odnosa između isporučioaca i kupca kome se ne može obustaviti isporuka energije;
- 10) način merenja isporučene energije;
- 11) način obračuna neovlašćeno preuzete energije;
- 12) način obaveštavanja kupaca u slučajevima iz tač. 3), 4), 5), 6) i 7) ovog člana;
- 13) drugi uslovi i mere za snabdevanje kupaca energijom.

Član 73.

Mere iz člana 72. tač. 3) i 4) ovog zakona sprovode se na osnovu planova ograničenja isporuke električne energije i prirodnog gasa.

Planove iz stava 1. ovog člana donosi Operator sistema u saradnji sa energetskeg subjektom koji obavlja delatnost prenosa, odnosno transporta ili distribucije energije.

Član 74.

Odluku o primeni mera iz člana 72. tačka 3) ovog zakona donosi Operator sistema.

Član 75.

Odluku o primeni mera iz člana 72. tačka 4) ovog zakona donosi Vlada Republike Srbije, na predlog Ministarstva, a po prethodnom obaveštenju Operatora sistema o nastupanju okolnosti za primenu ovih mera.

Odluka iz stava 1. ovog člana i plan ograničenja isporuke električne energije, odnosno prirodnog gasa kojim se sprovode mere iz člana

72. tačka 4) ovog zakona objavljuju se u sredstvima javnog informisanja najkasnije 24 časa pre početka primene mera na koje se odluka odnosi.

Član 76.

U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja kupaca ili funkcionisanje energetskeg sistema zbog nedovoljne ponude na tržištu energije ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada Republike Srbije propisuje mere ograničenja isporuke električne energije, odnosno prirodnog gasa ili posebne uslove uvoza ili izvoza pojedinih vrsta energije, način i uslove za obrazovanje i kontrolu cena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uslove obavljanja energetske delatnosti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada Republike Srbije određuje način obezbeđivanja, odnosno izvore sredstava za naknadu štete koja može nastati za energetske subjekte koji sprovode ove mere, kao i uslove i način dodele sredstava po osnovu naknade štete.

Mere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posledice nastale usled tih okolnosti.

VIII ZAŠTITA ENERGETSKIH OBJEKATA

Član 77.

Energetski subjekt koji koristi i održava energetske objekte ima pravo prelaska preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti objekta, uređaja, postrojenja ili opreme i izvođenja drugih neophodnih radova i upotrebe nepokretnosti na kojoj se izvode navedeni radovi samo dok ti radovi traju.

Vlasnik nepokretnosti je dužan da omogući pristup energetskeg objektima iz stava 1. ovog člana i da trpi izvršenje radova iz stava 1. ovog člana.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana je dužan da plati nadoknadu za korišćenje nepokretnosti iz stava 1. ovog člana i da nadoknadi štetu koju nanese vlasniku nepokretnosti u toku izvođenja radova, čiju visinu utvrđuju sporazumno.

U slučaju da vlasnik nepokretnosti i energetski subjekt ne postignu sporazum u smislu stava 3. ovog člana, odluku o tome donosi nadležni sud.

Član 78.

Nadležni organ može naložiti izmeštanje energetskeg objekta samo u slučaju izgradnje objekata saobraćajne, energetske i komunalne infrastrukture, objekata za potrebe odbrane zemlje, vodoprivrednih objekata i

objekata za zaštitu od elementarnih nepogoda i drugih objekata koji se u smislu zakona o eksproprijaciji smatraju objektima od opšteg interesa, a koji se, zbog prirodnih ili drugih karakteristika, ne mogu graditi na drugoj lokaciji, kao i u slučaju izgradnje objekata i izvođenja radova na eksploataciji rudnog blaga.

U slučaju iz stava 1. ovog člana troškove izmeštanja energetskog objekta, podrazumevajući i troškove gradnje, odnosno postavljanja tog energetskog objekta na drugoj lokaciji, snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se izmešta energetski objekat.

Član 79.

Zabranjena je izgradnja objekata koji nisu u funkciji obavljanja energetskih delatnosti, kao i izvođenje drugih radova ispod, iznad ili pored energetskih objekata, suprotno zakonu, kao i tehničkim i drugim propisima.

Zabranjeno je zasađivanje drveća i drugog rastinja na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od energetskog objekta.

Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima su dužni da redovno uklanjaju drveće i drugo rastinje koje ugrožava rad energetskog objekta.

Vlasnik, odnosno korisnik energetskog objekta je dužan da o trošku vlasnika odnosno nosioca drugih prava na nepokretnostima vrši uklanjanje drveća i drugog rastinja koje ugrožava rad energetskog objekta ako njihovo uklanjanje i pored opomene ne izvrši vlasnik, odnosno nosilac drugih prava na nepokretnostima.

Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetskog objekta ne mogu preduzimati radove ili druge radnje kojima se onemogućava ili ugrožava rad i funkcionisanje energetskog objekta bez prethodnog odobrenja energetskog subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik energetskog objekta.

Odobrenje za izvođenje radova izdaje energetski subjekt iz stava 5. ovog člana na zahtev vlasnika ili nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetskog objekta, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Protiv rešenja iz stava 6. ovog člana može se podneti žalba Ministru u roku od 15 dana od dana uručenja rešenja podnosiocu zahteva.

IX ELEKTRIČNA ENERGIJA

1. Proizvodnja električne energije

1) Proizvođači električne energije

Član 80.

Proizvodnja električne energije obuhvata proizvodnju u hidroelektranama, termoelektranama, elektranama-toplanama i elektranama na obnovljive izvore energije ili otpad.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost proizvodnje električne energije (u daljem tekstu: Proizvođač električne energije) dužan je da proizvodne kapacitete održava u ispravnom stanju, da obezbedi njihovu stalnu pogonsku i funkcionalnu sposobnost i bezbedno korišćenje, kao i da se pridržava svih uslova i mera utvrđenih tehničkim i drugim propisima i standardima, pravila za rad i drugih propisa koji se odnose na uslove eksploatacije te vrste i namene objekata, njihovu bezbednost i uslove zaštite životne sredine utvrđene zakonom i drugim propisima.

Član 81.

Proizvođač električne energije kome je aktom o osnivanju ili aktom o poveravanju utvrđena obaveza proizvodnje električne energije za potrebe tarifnih kupaca dužan je da proizvedenu električnu energiju isporučuje energetskom subjektu za snabdevanje električnom energijom tarifnih kupaca, u skladu sa godišnjim ugovorom koji zaključuju.

Količine električne energije koje energetski subjekti iz stava 1. ovog člana obezbeđuju za potrebe tarifnih kupaca utvrđuju se konsolidovanim godišnjim bilansom potreba za električnom energijom svih tarifnih kupaca električne energije na teritoriji Republike Srbije.

Ako se delatnost proizvodnje električne energije i delatnost trgovine električnom energijom radi snabdevanja tarifnih kupaca obavljaju u istom pravnom subjektu, konsolidovani bilans potreba za električnom energijom svih tarifnih kupaca na teritoriji Republike Srbije utvrđuje se godišnjim programom poslovanja tog pravnog subjekta.

Ako energetski subjekt iz stava 1. ovog člana ne može da proizvede potrebne količine električne energije za tarifne kupce energetski subjekt za snabdevanje električnom energijom tarifnih kupaca je dužan da električnu energiju obezbeđuje kupovinom od drugih proizvođača u zemlji, kupovinom na slobodnom tržištu električne energije ili iz uvoza.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana može da električnu energiju iznad ugovorenih količina za potrebe tarifnih kupaca prodaje na slobodnom tržištu električne energije.

Član 82.

Ako se pored delatnosti proizvodnje električne energije u istom energetsom subjektu obavljaju i delatnosti upravljanja distributivnim sistemom, distribucije i trgovine električnom energijom, u obavljanju svih tih delatnosti energetski subjekti moraju postupati u skladu sa članom 43. ovog zakona.

Član 83.

Proizvođač električne energije koji vrši systemske usluge za potrebe operatora prenosnog sistema dužan je da zaključi ugovor o vršenju sistemskih usluga sa operatorom prenosnog sistema u pismenoj formi.

2) Povlašćeni proizvođači električne energije

Član 84.

Povlašćeni proizvođači električne energije su proizvođači koji u procesu proizvodnje električne energije koriste obnovljive izvore energije ili otpad, proizvođači koji proizvode električnu energiju u elektranama, koje se u smislu ovog zakona smatraju malim elektranama i proizvođači električne energije koji istovremeno proizvode električnu i toplotnu energiju, pod uslovom da ispunjavaju kriterijume u pogledu energetske efikasnosti.

Vlada Republike Srbije bliže propisuje uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača i kriterijume za ocenu ispunjenosti tih uslova.

Zahtev za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, uz koji se dostavljaju dokazi o ispunjenosti uslova iz stava 2. ovog člana, proizvođač električne energije podnosi Ministru, koji je dužan da u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva donese rešenje o podnetom zahtevu.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi Republike Srbije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Član 85.

Ministarstvo vodi registar povlašćenih proizvođača električne energije, koji sadrži naročito podatke o: postrojenjima za proizvodnju električne energije, lokaciji na kojoj se nalaze, instalisanoj snazi elektrane, vremenu predviđenom za eksploataciju, uslovima izgradnje i eksploatacije za to postrojenje, vrsti energenta koji koristi i subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje električne energije u tim objektima.

Član 86.

Povlašćeni proizvođači električne energije imaju pravo prioriteta na organizovanom tržištu električne energije u odnosu na druge proizvođače koji nude električnu energiju pod jednakim uslovima.

Povlašćeni proizvođači električne energije imaju pravo na subvencije, poreske, carinske i druge olakšice, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuju porezi, carine i druge dažbine, odnosno subvencije i druge mere podsticaja.

3) Male elektrane

Član 87.

Male elektrane, u smislu ovog zakona, jesu elektrane snage do 10 MNJ.

Male elektrane mogu biti priključene na distributivni sistem pod uslovima određenim ovim zakonom i imaju pravo da proizvedenu električnu energiju prodaju preko distributivnog sistema.

Član 88.

Izgradnju malih elektrana i proizvodnju električne energije u tim elektranama mogu vršiti pravna lica i preduzetnici pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

2. Prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom

Član 89.

Prenosni sistem električne energije čini mreža visokog napona od 400 kV, 220 kV i deo mreže 110 kV, kao i drugi energetske objekti, telekomunikacioni sistem, informacioni sistem i druga infrastruktura neophodna za funkcionisanje elektroenergetskog sistema.

Član 90.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost prenosa električne energije dužan je da održava prenosni sistem i interkonektivne dalekovode sa drugim sistemima u ispravnom stanju, da obezbedi stalnu pogonsku spremnost i funkcionisanje prenosnog sistema u celini, da preduzima sve propisane mere bezbednosti u toku korišćenja prenosnog sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji prenosa, kao i mere za zaštitu životne sredine, i da obezbeđuje razvoj prenosnog sistema u skladu sa planovima razvoja za period od pet godina.

Planom razvoja iz stava 1. ovog člana utvrđuju se: dinamika izgradnje novih i rekonstrukcija postojećih energetskih objekata u prenosnom sistemu, izvori sredstava i drugi uslovi za razvoj prenosnog sistema.

Podaci o planiranim aktivnostima u vezi razvoja prenosnog sistema dostavljaju se operatoru prenosnog sistema.

Član 91.

Delatnost upravljanja prenosnim sistemom na teritoriji Republike Srbije vrši operator prenosnog sistema.

Član 92.

Operator prenosnog sistema odgovoran je naročito za:

- 1) utvrđivanje tehničko-tehnoloških uslova za povezivanje elektroenergetskih objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;
- 2) obezbeđenje sistemskih usluga (regulaciona rezerva, regulacija frekvencije i snage razmene, regulacija napona i drugo);
- 3) operativno upravljanje prenosnim sistemom;
- 4) usaglašavanje pogonske manipulacije u prenosnom sistemu sa energetske subjektom za prenos;
- 5) paralelni rad elektroenergetskog sistema Republike Srbije i susednih elektroenergetskih sistema;
- 6) praćenje stanja proizvodnih, prenosnih i distributivnih objekata, uz odobravanje rasporeda remonta objekata prenosnog sistema;
- 7) obezbeđivanje sigurnosti funkcionisanja elektroenergetskog sistema;
- 8) rešavanje problema preopterećenja prenosnog sistema, uz obezbeđivanje ravnopravnog položaja svih subjekata;
- 9) ostvarivanje saradnje sa operatorom tržišta električne energije pri planiranju rada i obračunu preuzete električne energije;
- 10) usklađivanje odstupanja potreba za električnom energijom od ugovorenih količina;
- 11) neophodne izmene redosleda angažovanja proizvodnih kapaciteta u slučaju ugrožene sigurnosti funkcionisanja elektroenergetskog sistema, havarija, većih odstupanja potrošnje od ugovorenih količina, kao i u slučajevima definisanim članom 76. ovog zakona.

Član 93.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost prenosa električne energije istovremeno je i operator prenosnog sistema i dužan je da se u obavljanju svake od tih delatnosti pridržava propisanih obaveza iz člana 43. ovog zakona.

Operator prenosnog sistema je nezavisan u obavljanju delatnosti upravljanja prenosnim sistemom u odnosu na aktivnosti vezane za obavljanje delatnosti prenosa električne energije, u smislu organizacije i samostalnosti u donošenju odluka koje se odnose na upravljanje sistemom.

Ako energetska subjekt iz stava 1. ovog člana posluje u sistemu integrisanih, odnosno povezanih energetskih subjekata, članovi njegove uprave ne mogu učestvovati u upravljanju matičnim preduzećem i drugim energetskim subjektima koja posluje u tom sistemu, a obavljaju delatnosti proizvodnje, distribucije i trgovine električnom energijom.

Operator prenosnog sistema iz stava 1. ovog člana može da obavlja delatnost trgovine električnom energijom koja je neophodna za vršenje sistemskih usluga radi sigurnog, pouzdanog i stabilnog funkcionisanja sistema.

Član 94.

Operator prenosnog sistema, po pribavljenoj saglasnosti Agencije, donosi pravila o radu prenosnog sistema koja sadrže naročito: tehničke uslove za priključenje energetskih objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije i objekata kupaca na prenosni sistem, pravila o pristupu treće strane prenosnom sistemu, tehničke i druge uslove za sigurno i bezbedno funkcionisanje sistema, način utvrđivanja i ostvarivanja sistemskih usluga, postupanje u kriznim situacijama, funkcionalne zahteve i klasu tačnosti mernih uređaja, kao i način merenja električne energije.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 95.

Operator prenosnog sistema dužan je da postupa prema proizvođačima električne energije i kupcima te energije na način kojim se obezbeđuje njihov ravnopravan položaj, uz poštovanje principa javnosti.

Operator prenosnog sistema je dužan da svoje obaveze obezbeđivanja sistemskih usluga izvršava na principu minimalnih troškova i nediskriminacije energetskih subjekata od kojih obezbeđuje sistemske usluge i u skladu sa ugovorom koji zaključuje sa energetskim subjektima koji vrše sistemske usluge.

Član 96.

Operator prenosnog sistema vodi evidenciju o pogonskoj spremnosti proizvodnih objekata i kapaciteta prenosnog sistema, vrši prognozu potrošnje električne energije i sačinjava izveštaj o potrebama za električnom energijom i novim prenosnim kapacitetima i o tome izveštava Agenciju, na njen zahtev.

Član 97.

Operator prenosnog sistema dužan je da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetske subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

3. Organizovanje tržišta električne energije

Član 98.

Kupovina i prodaja električne energije vrši se direktno između energetske subjekata ili na organizovanom tržištu električne energije, na osnovu ugovora o prodaji električne energije.

Organizovanje tržišta električne energije na teritoriji Republike Srbije vrši operator tržišta električne energije.

Na organizovanom tržištu električne energije učestvuju: proizvođači električne energije, energetski subjekt za snabdevanje električnom energijom tarifnih kupaca, trgovci električnom energijom i kvalifikovani kupci električne energije.

Član 99.

Energetski subjekti su dužni da operatoru tržišta električne energije prijave sve ugovore o prodaji, uvozu, izvozu i tranzitu električne energije zaključene direktno između ugovornih strana pre početka njegove primene.

Operator tržišta električne energije vrši evidentiranje svih zaključenih ugovora o prodaji električne energije na tržištu električne energije.

Član 100.

Operator tržišta električne energije odgovoran je za efikasno organizovanje tržišta električne energije, za upravljanje sistemom kupovine i prodaje električne energije prema uslovima tržišnog poslovanja, kao i za razvoj organizovanog tržišta električne energije, uz poštovanje principa javnosti i nediskriminacije.

Član 101.

Operator tržišta električne energije donosi pravila o radu tržišta električne energije uz prethodnu saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Operator tržišta električne energije je dužan da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

Vlada Republike Srbije uređuje organizaciju i rad operatora tržišta električne energije, uslove i način poslovanja subjekata na organizovanom tržištu energije i druge uslove kojima se obezbeđuje funkcionisanje tržišta električne energije u skladu sa ovim zakonom.

Do donošenja akta iz stava 4. ovog člana, Vlada Republike Srbije može da, za obavljanje poslova operatora tržišta električne energije, odredi energetski subjekt koji obavlja delatnosti prenosa i upravljanja prenosnim sistemom, u kom slučaju je taj energetski subjekt dužan da se pridržava propisanih obaveza iz člana 43. ovog zakona.

4. Distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom

Član 102.

Distributivni sistem električne energije čini niskonaponska mreža, srednje naponska mreža i deo 110 kV mreže, kao i drugi energetski objekti, telekomunikacioni sistem, informacioni sistem i druga infrastruktura neophodna za funkcionisanje distributivnog sistema.

Član 103.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije električne energije (u daljem tekstu: Distributer električne energije) odgovoran je za održavanje, funkcionisanje i razvoj distributivnog sistema, usklađen sa potrebama kupaca kojima isporučuje električnu energiju na određenom području i da planom razvoja koji donosi za period od pet godina utvrđuje način i dinamiku izgradnje novog i rekonstrukciju postojećeg distributivnog sistema i drugih distributivnih objekata.

Član 104.

Distributer električne energije dužan je da isporučuje električnu energiju svim kupcima električne energije na području na kojem obavlja tu delatnost, na principima javnosti i nediskriminacije.

Distributer električne energije utvrđuje sa energetskim subjektom za snabdevanje tarifnih kupaca električnom energijom godišnji bilans potreba tarifnih kupaca kojima isporučuje električnu energiju na svom distributivnom području i, u skladu sa utvrđenim bilansom, zaključuje godišnji ugovor o kupovini električne energije za potrebe tih kupaca.

Distributer električne energije je dužan da zaključi ugovor sa tarifnim kupcima kojima isporučuje električnu energiju u skladu sa odredbama člana 57. ovog zakona i u propisanim rokovima.

Član 105.

Distributer električne energije obavlja i delatnost upravljanja distributivnim sistemom preko operatora distributivnog sistema i delatnost trgovine na malo električnom energijom za potrebe kupaca na području koje snabdeva električnom energijom.

Član 106.

Operator distributivnog sistema je dužan da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetske subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

Član 107.

Način upravljanja i način obezbeđivanja pogonske spremnosti sistema za distribuciju električne energije uređuje se pravilima o radu distributivnog sistema.

Pravila o radu distributivnog sistema donosi operator distributivnog sistema uz saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 2. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 108.

Pravilima o radu distributivnog sistema utvrđuju se naročito: tehnički uslovi za priključenje korisnika na sistem, tehnički uslovi za povezivanje sa prenosnim sistemom, tehnički i drugi uslovi za bezbedan pogon distributivnog sistema i za obezbeđivanje pouzdane i kontinuirane isporuke električne energije kupcima, postupci u kriznim situacijama, pravila o pristupu treće strane distributivnom sistemu, funkcionalni zahtevi i klasa tačnosti mernih uređaja, način merenja električne energije i drugi uslovi.

X NAFTA I DERIVATI NAFTE

1. Obavljanje delatnosti

Član 109.

Energetski subjekti koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte, transporta nafte naftovodima, transporta derivata nafte produktovodima, transporta nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta, skladištenja nafte, derivata nafte i tečnog naftnog gasa i trgovine naftom i derivatima nafte dužni su da koriste i održavaju energetske objekte u skladu sa tehničkim propisima i standardima koji se odnose na delatnost koju obavljaju, kao i uslovima zaštite životne sredine utvrđenim zakonom i drugim propisima.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na subjekte koji koriste sabirno-transportne i skladišne sisteme nafte na eksploatacionim poljima.

2. Transport nafte i derivata nafte

Član 110.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost transporta nafte naftovodom ili delatnost transporta derivata nafte produktovodom dužni su da u planu razvoja, koji se donosi za period od pet godina, utvrde dinamiku izgradnje novih i rekonstrukciju postojećih transportnih kapaciteta, izvore sredstava i druge uslove za razvoj transportnog sistema i odgovorni su za ostvarivanje plana razvoja.

Član 111.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom donosi pravila o radu transportnog sistema koja sadrže naročito: tehničke uslove za priključenje na sistem za transport nafte, tehničke uslove za bezbedno funkcionisanje sistema, postupke u slučaju havarije, pravila o pristupu treće strane sistemu za transport nafte, funkcionalne zahteve i klasu tačnosti mernih uređaja, način merenja nafte i druge uslove transporta.

Na pravila o radu iz stava 1. ovog člana saglasnost daje Agencija.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 112.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom dužan je da omogući tranzit nafte naftovodom na principu regulisanog pristupa treće strane, nediskriminacije i javnosti uz poštovanje zaključenih međudržavnih konvencija ili ugovora.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom može odbiti pristup trećoj strani po zahtevu za tranzit nafte naftovodima ako postoje tehničko-tehnološka ograničenja, ako su kapaciteti naftovoda popunjeni, ili zbog preuzetih ugovornih obaveza i potrošnje nafte od strane kupaca na teritoriji Republike Srbije.

Za odbijanje zahteva za tranzit nafte naftovodom primenjuje se postupak iz člana 37. ovog zakona.

Član 113.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom dužan je da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka

energetskih subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

4. Sigurnost snabdevanja i operativne rezerve

Član 114.

Energetski subjekti koji snabdevaju kupce derivatima nafte i kupci derivata nafte koji proizvode električnu ili toplotnu energiju dužni su da pored obaveznih rezervi prema posebnom zakonu obezbede i operativne rezerve koje su najmanje jednake petnaestodnevnom prosečnim potrebama tih kupaca u prethodnoj godini.

Operativne rezerve derivata nafte koriste se za obezbeđenje sigurnosti snabdevanja energijom stanovništva i privrede.

Ministar bliže propisuje uslove i način obezbeđenja, korišćenja i obnavljanja operativnih rezervi derivata nafte.

XI PRIRODNI GAS

1. Obavljanje delatnosti

Član 115.

Energetski subjekti koji obavljaju energetske delatnosti transporta prirodnog gasa, upravljanja transportnim sistemom, skladištenja prirodnog gasa, upravljanja skladištem prirodnog gasa, distribucije prirodnog gasa i upravljanja distributivnim sistemom za prirodni gas dužni su da koriste i održavaju energetske objekte u skladu sa tehničkim propisima i standardima koji se odnose na delatnost koju obavljaju, uslovima zaštite od požara i eksplozija, kao i uslovima zaštite životne sredine utvrđenim zakonom i drugim propisima.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na subjekte koji koriste sabirno-transportne sisteme na eksploatacionim poljima za proizvodnju prirodnog gasa.

Član 116.

Energetski subjekt koji snabdeva tarifne kupce prirodnim gasom dužan je da kupi potrebne količine prirodnog gasa za tarifne kupce na području koje snabdeva prirodnim gasom.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana kupuje prirodni gas od domaćih proizvođača prirodnog gasa, iz uvoza ili na tržištu.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana dužan je da utvrdi godišnji bilans potreba svih tarifnih kupaca na osnovu pojedinačnih bilansa

isporučilaca prirodnog gasa za tarifne kupce, da zaključi ugovore o kupovini prirodnog gasa prema utvrđenim bilansnim potrebama tarifnih kupaca i da zaključi godišnje ugovore sa isporučiocima prirodnog gasa za tarifne kupce u pismenoj formi.

Višak kupljenog prirodnog gasa energetska subjekt iz stava 1. ovog člana može da proda na tržištu prirodnog gasa.

2. Transport prirodnog gasa i upravljanje transportnim sistemom

Član 117.

Sistem za transport prirodnog gasa čini mreža cevovoda, drugi energetska objekti, telekomunikacioni i informacioni sistem i druga infrastruktura neophodna za transport prirodnog gasa radnog pritiska većeg od 16 bara (u daljem tekstu: transportni sistem prirodnog gasa).

Sastavni deo transportnog sistema prirodnog gasa može biti i deo mreže cevovoda i drugih energetskih objekata u kojima je radni pritisak prirodnog gasa između šest i 16 bara.

Član 118.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa odgovoran je za bezbedan transport prirodnog gasa od ulaza u transportni sistem prirodnog gasa do mesta na kojem vrši isporuku prirodnog gasa energetskom subjektu koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa, odnosno mesta na kojem vrši isporuku prirodnog gasa kupcu priključenom na transportni sistem, kao i za funkcionisanje, održavanje i razvoj sistema za transport prirodnog gasa, u skladu sa tehničkim propisima i standardima koji se odnose na delatnost koju obavlja i uslovima zaštite životne sredine utvrđenim zakonom i drugim propisima.

Energetskom subjektu koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa može se aktom o osnivanju, odnosno aktom o poveravanju obavljanja tih delatnosti, utvrditi i obaveza obavljanja delatnosti skladištenja i distribucije prirodnog gasa.

Član 119.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa dužan je da u planu razvoja, koji se donosi za period od pet godina, utvrdi dinamiku izgradnje novih i rekonstrukciju postojećih energetskih objekata za transport prirodnog gasa, izvore sredstava i druge uslove za razvoj transportnog sistema.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa odgovoran je za ostvarivanje plana razvoja iz stava 1. ovog člana.

Član 120.

Delatnost upravljanja transportnim sistemom prirodnog gasa na teritoriji Republike Srbije vrši operator transportnog sistema prirodnog gasa.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa može da obavlja i delatnost transporta prirodnog gasa i u tom slučaju je dužan da se u obavljanju svake od tih delatnosti pridržava propisanih obaveza iz člana 43. ovog zakona.

Ako operator transportnog sistema obavlja i delatnost transporta prirodnog gasa, u obavljanju delatnosti upravljanja transportnim sistemom nezavisan je u pogledu organizacije i donošenja odluka koje se odnose na obavljanje delatnosti upravljanja transporta prirodnog gasa, u odnosu na obavljanje delatnosti transporta prirodnog gasa.

Operator iz stava 1. ovog člana može da obavlja i delatnost trgovine prirodnim gasom koja je neophodna za vršenje sistemskih usluga radi sigurnog, pouzdanog i stabilnog funkcionisanja sistema.

Član 121.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa odgovoran je naročito za:

- 1) utvrđivanje tehničko-tehnoloških uslova za povezivanje gasovodnih objekata, uređaja i postrojenja;
- 2) regulaciju protoka i pritiska prirodnog gasa;
- 3) operativno upravljanje transportnim sistemom prirodnog gasa;
- 4) usaglašavanje pogonske manipulacije u transportnom sistemu sa energetske subjektom za transport;
- 5) usaglašavanje rada transportnog sistema prirodnog gasa Republike i susednih gasovodnih transportnih sistema;
- 6) praćenje tehničke i funkcionalne spremnosti transportnih i distributivnih objekata, uz odobravanje rasporeda remonta transportnih objekata;
- 7) obezbeđivanje sigurnosti funkcionisanja transportnog sistema;
- 8) pokrivanje odstupanja između tekuće potrošnje i ugovorenih količina prirodnog gasa;
- 9) korišćenje, održavanje i unapređivanje sistema za nadzor i upravljanje transportnim sistemom prirodnog gasa.

Član 122.

Ako operator transportnog sistema prirodnog gasa, odnosno kombinovani operator sistema za transport, distribuciju i skladištenje prirodnog gasa posluje u sistemu integrisanih, odnosno povezanih energetske subjekata, članovi njegove uprave ne mogu učestvovati u upravljanju matičnim preduzećem i drugim energetskim subjektima koji posluju u tom sistemu, a obavljaju delatnosti distribucije, trgovine i skladištenja prirodnog gasa.

Član 123.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa donosi pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa, uz saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 1. ovog člana sadrže naročito: tehničke uslove za priključenje na transportni sistem prirodnog gasa, tehničke uslove za bezbedno funkcionisanje tog sistema, postupke u slučaju havarije, pravila o pristupu treće strane transportnom sistemu prirodnog gasa, funkcionalne zahteve i klasu tačnosti mernih uređaja, način merenja prirodnog gasa i način utvrđivanja sistemskih usluga.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 124.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa je dužan da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetske subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

3. Skladištenje i upravljanje skladištem prirodnog gasa

Član 125.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost skladištenja prirodnog gasa dužan je da obezbeđuje uslove za bezbedno skladištenje, funkcionisanje i održavanje skladišta prirodnog gasa u skladu sa tehničkim propisima i standardima koji se odnose na delatnost koju obavljaju, kao i uslovima zaštite životne sredine utvrđene zakonom i drugim propisima.

Član 126.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost skladištenja prirodnog gasa dužan je da u planu razvoja, koji se donosi za period od pet godina, utvrdi dinamiku izgradnje novih i rekonstrukciju postojećih objekata za skladištenje prirodnog gasa, izvore sredstava i druge uslove za razvoj skladišta prirodnog gasa.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost skladištenja prirodnog gasa odgovoran je za ostvarivanje plana razvoja iz stava 1. ovog člana.

Član 127.

Delatnost upravljanja skladištem prirodnog gasa obavlja operator skladišta prirodnog gasa.

Operator skladišta prirodnog gasa odgovoran je za :

- 1) regulaciju pritiska i količina u oba ciklusa rada;
- 2) operativno upravljanje radom skladišta;
- 3) usaglašavanje pogonske manipulacije sa operatorom transportnog sistema;
- 4) praćenje i obezbeđivanje funkcionalne spremnosti nadzemnih i podzemnih delova skladišta;
- 5) donošenje pravila o radu i pristupu treće strane skladišnim kapacitetima;
- 6) racionalno i ekonomično korišćenje skladišnih kapaciteta.

Pravila o radu skladišta prirodnog gasa donosi operator skladišta uz saglasnost Agencije .

Član 128.

Operator skladišta prirodnog gasa je dužan da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca prirodnog gasa, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

4. Distribucija prirodnog gasa

Član 129.

Distributivni sistem prirodnog gasa čini mreža cevovoda, drugi energetski objekti, telekomunikaciona, informaciona i druga infrastruktura neophodna za distribuciju prirodnog gasa radnog pritiska manjeg od šest bara.

Sastavni deo distributivnog sistema prirodnog gasa može biti i deo mreže cevovoda i drugih energetskih objekata u kojima je radni pritisak prirodnog gasa između šest i 16 bara.

Član 130.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa dužan je da isporučuje prirodni gas svim kupcima na području na kojem obavlja tu delatnost na principima javnosti i nediskriminacije.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa na osnovu akta o poveravanju obavljanja te delatnosti zaključenog u skladu sa zakonom kojim se uređuju oblici organizovanja i obavljanja delatnosti od opšteg interesa, dužan je da se u obavljanju te delatnosti pridržava pored uslova utvrđenih ovim zakonom i uslova utvrđenih tim aktom.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa odgovoran je za redovnu i bezbednu distribuciju prirodnog gasa, funkcionisanje, održavanje i razvoj sistema za distribuciju prirodnog gasa uz obavezu primene tehničkih propisa i standarda za delatnost koju obavljaju, kao i uslova zaštite životne sredine utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Energetski subjekt koji vrši isporuku prirodnog gasa vrši tehničku kontrolu unutrašnjih gasnih instalacija u objektu kupca u skladu sa tehničkim propisima i pravilima rada koji se odnose na izgradnju, održavanje i korišćenje unutrašnjih gasnih instalacija.

Kupac je dužan da obezbedi održavanje unutrašnjih gasnih instalacija u svom objektu poveravanjem tih poslova preduzeću, odnosno drugom pravnom licu ili preduzetniku koje ima najmanje tri zaposlena lica odgovarajuće stručne spreme sa položeni stručnim ispitom u smislu člana 47. ovog zakona.

Član 131.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa dužan je da izrađuje i donosi razvojne planove za izgradnju novog i rekonstrukciju postojećeg sistema za distribuciju prirodnog gasa, za period od pet godina.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa odgovoran je za ostvarivanje plana razvoja iz stava 1. ovog člana.

Član 132.

Delatnost upravljanja distributivnim sistemom za prirodni gas obavlja operator distributivnog sistema.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa može da obavlja i delatnost upravljanja distributivnim sistemom za prirodni gas.

Član 133.

Operator distributivnog sistema za prirodni gas je dužan da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

Član 134.

Operator distributivnog sistema za prirodni gas donosi pravila o radu distributivnog sistema uz saglasnost Agencije.

Pravilima o radu distributivnog sistema utvrđuju se naročito: tehnički uslovi za priključenje korisnika na sistem, tehnički uslovi za povezivanje sa transportnim sistemom, tehnički i drugi uslovi za bezbedan pogon distributivnog sistema i za obezbeđivanje pouzdanog i kontinuiranog snabdevanja kupaca prirodnim gasom, postupci u kriznim situacijama, pravila o pristupu treće strane distributivnom sistemu, funkcionalni zahtevi i klasa tačnosti mernih uređaja, način merenja prirodnog gasa i drugo.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

5. Kombinovani operator sistema

Član 135.

Delatnost upravljanja transportnim, distributivnim i skladišnim sistemom za prirodni gas može obavljati jedan operator, kao kombinovani operator sistema.

Energetskom subjektu koji obavlja delatnosti transporta i skladištenja prirodnog gasa može se aktom o osnivanju, odnosno aktom o poveravanju obavljanja tih delatnosti utvrditi i obaveza da obavlja i delatnost kombinovanog operatora sistema.

U slučaju iz stava 2. ovog člana energetski subjekt je dužan da se u obavljanju delatnosti transporta, upravljanja transportnim sistemom, distribucije i upravljanja distributivnim sistemom i upravljanja skladištem prirodnog gasa pridržava propisanih obaveza iz člana 43. ovog zakona, osim u slučaju kada energetski subjekt snabdeva manje od 100.000 kupaca prirodnog gasa.

Član 136.

Kombinovani operator sistema donosi pravila o radu transportnog sistema i distributivnog sistema, kao i pravila o radu skladišnog sistema na koje saglasnost daje Agencija.

Pravilima o radu iz stava 1. ovog člana utvrđuje se i način usklađivanja rada svakog od tih sistema.

XII TOPLOTNA ENERGIJA

1. Proizvodnja toplotne energije

1) Proizvođači toplotne energije

Član 137.

Energetski subjekt koji proizvodi toplotnu energiju (u daljem tekstu: Proizvođač toplotne energije) dužan je da proizvodne kapacitete, podstanice i druge instalacije održava u ispravnom stanju, da obezbedi njihovu stalnu pogonsku i funkcionalnu sposobnost i bezbedno korišćenje u skladu sa tehničkim i drugim propisima i standardima koji se odnose na uslove eksploatacije te vrste objekata i instalacija, njihovu bezbednost i uslove zaštite životne sredine utvrđene zakonom i drugim propisima.

Član 138.

Proizvođač toplotne energije kome je aktom o osnivanju ili aktom o poveravanju obavljanja delatnosti proizvodnje toplotne energije utvrđena obaveza proizvodnje toplotne energije za tarifne kupce dužan je da proizvedenu toplotnu energiju isporučuje energetskom subjektu koji obavlja delatnost snabdevanja tarifnih kupaca toplotnom energijom prema godišnjem bilansu potreba tarifnih kupaca.

Proizvođač toplotne energije iz stava 1. ovog člana i energetski subjekt koji obavlja delatnost snabdevanja tarifnih kupaca toplotnom energijom, ako se te delatnosti ne obavljaju u istom pravnom subjektu, zaključuju godišnji ugovor o prodaji toplotne energije za potrebe tarifnih kupaca u pismenoj formi.

2) Povlašćeni proizvođači toplotne energije

Član 139.

Povlašćeni proizvođači toplotne energije su proizvođači koji u procesu proizvodnje toplotne energije koriste obnovljive izvore energije ili otpad i pri tome ispunjavaju uslove u pogledu energetske efikasnosti.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda propisuje uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača toplotne energije, kriterijume za sticanje ispunjenosti tih uslova i utvrđuje način i postupak sticanja tog statusa.

Član 140.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda vodi registar povlašćenih proizvođača toplotne energije, koji sadrži naročito podatke o: postrojenjima za proizvodnju toplotne energije,

lokaciji na kojoj se nalaze, instalisanoj snazi toplane, vremenu predviđenom za eksploataciju, uslovima izgradnje i eksploatacije za to postrojenje, vrsti primarnog izvora koji koristi i subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje toplotne energije u tim objektima.

Član 141.

Povlašćeni proizvođači toplotne energije imaju pravo na subvencije, poreske, carinske i druge olakšice, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuju porezi, carine i druge dažbine, odnosno subvencije i druge mere podsticaja.

2. Distribucija toplotne energije

Član 142.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije toplotne energije (u daljem tekstu: Distributer toplotne energije) obavlja i delatnost upravljanja distributivnim sistemom za toplotnu energiju i delatnost snabdevanja toplotnom energijom tarifnih kupaca pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i propisima koje donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda.

Distributer toplotne energije dužan je da vrši distribuciju toplotne energije svim kupcima toplotne energije na području na kojem obavlja tu delatnost i da upravlja distributivnim sistemom na principima javnosti i nediskriminacije.

Član 143.

Distributer toplotne energije odgovoran je za održavanje, funkcionisanje i razvoj distributivnog sistema usklađenog sa potrebama kupaca kojima isporučuje toplotnu energiju na određenom području.

Distributer toplotne energije dužan je da svojim planom razvoja utvrđuje način i dinamiku izgradnje novog i rekonstrukciju postojećeg distributivnog sistema i drugih distributivnih kapaciteta za period od pet godina.

Distributer toplotne energije odgovoran je za ostvarivanje plana razvoja iz stava 2. ovog člana.

Član 144.

Distributer toplotne energije u obavljanju delatnosti upravljanja distributivnim sistemom donosi Pravila o radu distributivnog sistema uz saglasnost nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda .

Pravilima o radu distributivnog sistema utvrđuju se naročito: tehnički uslovi za priključenje korisnika na sistem, tehnički uslovi za povezivanje sa proizvođačem, tehnički i drugi uslovi za bezbedan pogon distributivnog sistema i za obezbeđivanje pouzdanog i kontinuiranog snabdevanja kupaca toplotnom energijom, postupci u kriznim situacijama, funkcionalni zahtevi i klasa tačnosti mernih uređaja, kao i način merenja toplotne energije.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u glasilima jedinica lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda.

Član 145.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda svojim propisom utvrđuje uslove i način obezbeđivanja kontinuiteta u snabdevanju toplotnom energijom kupaca na svom području, prava i obaveze proizvođača i distributera toplotne energije, prava i obaveze kupaca toplotne energije, određuje organ koji donosi tarifne sisteme, izdaje licence i koji daje saglasnost na cene toplotne energije i propisuje druge uslove kojima se obezbeđuje redovno i sigurno snabdevanja kupaca toplotnom energijom, u skladu sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda može za obavljanje delatnosti proizvodnje toplotne energije, distribucije i upravljanja distributivnim sistemom i snabdevanja kupaca toplotnom energijom osnovati jedan energetska subjekt.

U slučaju iz stava 2. ovog člana aktom o osnivanju utvrđuju se uslovi i način obavljanja svake od delatnosti u energetskom subjektu u skladu sa odredbama iz člana 43. ovog zakona.

XIII AGENCIJA ZA ENERGETSKU EFIKASNOST

1. Osnivanje i pravni status

Član 146.

Obrazuje se Agencija za energetska efikasnost kao posebna organizacija za obavljanje stručnih poslova na unapređenju uslova i mera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata, kao i povećanje efikasnosti korišćenja energije u svim sektorima potrošnje energije.

Agencija za energetska efikasnost ima svojstvo pravnog lica.

Član 147.

Agencija za energetska efikasnost obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) pripremu predloga podsticajnih mera za povećanje energetske efikasnosti u postupku pripreme Strategije razvoja energetike;
- 2) pripremu i predlaganje programa i mera za podsticanje efikasnog i racionalnog korišćenja energije i prati njihovo sprovođenje;
- 3) pripremu predloga za sprovođenje energetske efikasnosti, iskorišćavanja obnovljivih izvora energije i zaštite životne sredine;
- 4) pripremu i predlaganje tehničkih i drugih propisa koji se odnose na povećanje energetske efikasnosti;
- 5) pripremu kriterijuma za ocenu efikasnosti uređaja u korišćenju energije i način njihovog obeležavanja u skladu sa odgovarajućim međunarodnim propisima i standardima;
- 6) pružanje finansijske i tehničke podrške u pripremi i realizaciji prioriternih projekata energetske efikasnosti;
- 7) konsultantske, savetodavne i edukativne aktivnosti u promovisanju energetske efikasnosti;
- 8) druge poslove u skladu sa zakonom.

Agencija za energetske efikasnosti jednom godišnje podnosi izveštaj Vladi Republike Srbije o svom radu u prethodnoj godini sa predlogom mera.

XIV INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 148.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo preko elektroenergetskog inspektora i inspektora opreme pod pritiskom, u okviru delokruga utvrđenog zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora na teritoriji Autonomne pokrajine.

1. Inspekcijski nadzor

Član 149.

Inspekcijski nadzor obuhvata nadzor nad primenom odredaba ovog zakona, drugih propisa i opštih akata, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta koje se odnose na obavljanje energetske delatnosti, projektovanje, građenje, održavanje i korišćenje energetske objekata, instalacija, uređaja, postrojenja i opreme u tim objektima, kao i na kvalitet energije koja se isporučuje kupcu.

Član 150.

Poslove elektroenergetskog inspektora može da obavlja diplomirani inženjer elektrotehnike koji ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci, položen stručni ispit iz odgovarajuće oblasti i koji ispunjava i druge uslove propisane zakonom.

Poslove inspektora za sudove pod pritiskom može da obavlja diplomirani inženjer mašinstva koji ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci, položen stručni ispit iz odgovarajuće oblasti i koji ispunjava i druge uslove propisane zakonom.

Inspektor je samostalan u svom radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i drugim propisima i za svoj rad je lično odgovoran.

Ministar nadležan za poslove energetike bliže propisuje obrazac i sadržinu legitimacije inspektora.

2. Prava i dužnosti elektroenergetskog inspektora

Član 151.

Elektroenergetski inspektor vrši inspekcijski nadzor nad objektima za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije i u drugim objektima napona preko 1 kV, u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim ovim zakonom.

Član 152.

Elektroenergetski inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je pribavljeno odobrenje nadležnog organa za izgradnju elektroenergetskog objekta, odnosno izvođenje radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme;
- 2) da li je tehnička dokumentacija za izgradnju elektroenergetskog objekta, odnosno izvođenje radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme izrađena u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima;
- 3) da li se izgradnja elektroenergetskog objekta, odnosno izvođenje radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme vrši u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima;
- 4) da li energetske subjekte koji obavljaju delatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije ispunjavaju propisane uslove za obavljanje tih delatnosti;
- 5) da li se elektroenergetski objekti, uređaji i instalacije redovno održavaju i da li se vrši kontrola instalacija, uređaja i opreme u skladu sa tehničkim propisima i standardima;

- 6) da li lica koja rukuju elektroenergetskim objektima i opremom i lica koja rade na održavanju elektroenergetskih objekata i opreme ispunjavaju propisane uslove za vršenje tih poslova;
- 7) urednost isporuke i kvalitet električne energije koja se isporučuje kupcima.

Elektroenergetski inspektor vrši i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

3. Prava i dužnosti inspektora opreme pod pritiskom

Član 153.

Inspektor opreme pod pritiskom vrši inspekcijski nadzor nad energetskim objektima za: transport nafte i derivata nafte, transport i distribuciju prirodnog gasa, proizvodnju i distribuciju toplotne energije, proizvodnju i preradu nafte i gasa u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim ovim zakonom.

Inspektor opreme pod pritiskom vrši nadzor i nad drugim objektima koji imaju opremu pod pritiskom kad je to utvrđeno drugim zakonom.

Član 154.

Inspektor opreme pod pritiskom ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je pribavljeno odobrenje nadležnog organa za postavljanje instalacija i ugradnju uređaja i opreme pod pritiskom;
- 2) da li je tehnička dokumentacija za ugradnju i postavljanje opreme pod pritiskom izrađena u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima;
- 3) da li se ugradnja i ispitivanje opreme pod pritiskom vrši u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima;
- 4) da li energetski subjekti koji obavljaju delatnosti proizvodnje, distribucije i isporuke toplotne energije i transporta, distribucije i isporuke prirodnog gasa ispunjavaju uslove propisane zakonom za obavljanje tih delatnosti;
- 5) da li se oprema pod pritiskom redovno održava i da li se vrši njena redovna kontrola i ispitivanje u toku eksploatacije u skladu sa tehničkim propisima i standardima;
- 6) da li lica koja rukuju opremom pod pritiskom i lica koja rade na održavanju opreme pod pritiskom ispunjavaju propisane uslove za vršenje tih poslova;
- 7) urednost isporuke i kvalitet prirodnog gasa koji se isporučuje kupcima.

Inspektor opreme pod pritiskom vrši i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

4. Ovlašćenja inspektora

Član 155.

U vršenju inspekcijskog nadzora elektroenergetski inspektor i inspektor opreme pod pritiskom su ovlašćeni da:

- 1) nalože da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u roku koji odrede;
- 2) obustave izgradnju energetskog objekta, odnosno postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ili opreme pod pritiskom ako:
 - u određenom roku nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;
 - se izgradnja energetskog objekta, uređaja, postrojenja i instalacija vrši bez odobrenja nadležnog organa ili suprotno tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdato odobrenje.
- 3) zabrane upotrebu energetskog objekta, odnosno korišćenje uređaja, postrojenja ili instalacija ili opreme pod pritiskom ako:
 - rad energetskog objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu;
 - ni po isteku roka utvrđenog rešenjem o obustavi upotrebe, odnosno korišćenja objekta nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;
 - se energetskom subjektu oduzme licenca za obavljanje delatnosti u energetskom objektu zbog neispunjavanja propisanih uslova, osim u slučaju iz člana 49. st. 1. i 4. ovog zakona.

Energetski subjekt, preduzeće i preduzetnik kome je rešenjem inspektora naloženo otklanjanje nedostataka i nepravilnosti dužan je da pismeno obavesti inspektora o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u roku koji je određen rešenjem.

Član 156.

Inspektor ne može da izrađuje ili da učestvuje u izradi tehničke dokumentacije i vršenju tehničke kontrole tehničke dokumentacije za objekte nad kojima vrši inspekcijski nadzor i da vrši stručni nadzor nad izgradnjom, odnosno izvođenjem radova na objektima nad kojima vrši inspekcijski nadzor.

Član 157.

Energetski subjekt, preduzeće i preduzetnik je dužan da omogući inspektorima nesmetano izvršavanje inspeksijskog nadzora, da mu dozvoli ulazak u objekte, da mu stavi na raspolaganje sve zahtevane podatke, dokumenta i izveštaje potrebne za vršenje inspeksijskog nadzora.

Član 158.

Na rešenje elektroenergetskog inspektora i inspektora opreme pod pritiskom može se izjaviti žalba Ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba na rešenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

XV KAZNE NE ODREDBE

1. Krivična dela

Član 159.

Ko samovlasno priključi objekte, uređaje ili instalacije na prenosni, transportni ili distributivni sistem kazniće se za krivično delo zatvorom do tri godine (član 64. stav 1. ovog zakona).

Ko koristi energiju bez ili mimo mernih uređaja ili suprotno uslovima utvrđenim ugovorom u pogledu pouzdanog i tačnog merenja preuzete energije kazniće se za krivično delo zatvorom do jedne godine (član 64. stav 2. ovog zakona).

2. Privredni prestupi

Član 160.

Novčanom kaznom od 50.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup energetski subjekt, odnosno drugo pravno lice ako:

- 1) ne obezbedi tajnost komercijalnih, poslovnih i drugih podataka do kojih je došao u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, shodno članu 16. stav 2, članu 97, članu 101. stav 3, čl. 106, 113, 124, 128. i 133. ovog zakona;
- 2) ne vodi zasebne račune za svaku energetsku delatnost od opšteg interesa, ne izradi bilans poslovanja i ne obezbedi reviziju istog, shodno članu 43. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 3) otpočne da obavlja energetsku delatnost bez pribavljene licence, shodno članu 44. stav 1. ovog zakona;
- 4) ne izvrši priključenje objekta kupca na sistem po nalogu inspektora, shodno članu 56. stav 3. ovog zakona;

- 5) ne donese i ne objavi pravila o radu, shodno članu 94, članu 107. st. 2 i 3, čl. 111. i 123, članu 127. stav 3, čl. 134, 136. i 144. ovog zakona;
- 6) ne obezbedi propisane operativne rezerve, shodno članu 114. ovog zakona;
- 7) ne održava unutrašnje gasne instalacije, shodno članu 130. stav 5. ovog zakona;
- 8) ne omogući inspekcijski nadzor, shodno članu 157. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u energetskom subjektu, odnosno drugom pravnom licu.

3. Prekršaji

Član 161.

Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj energetski subjekt, odnosno drugo pravno lice ako:

- 1) ne dostavi potrebne podatke i dokumentaciju, shodno članu 16. stav 1. ovog zakona;
- 2) ne zaključi ugovor, shodno članu 42. stav 3, članu 56. stav 1, članu 81. stav 1, članu 83, članu 104. stav 3, članu 116. stav 3. i članu 138. stav 2. ovog zakona;
- 3) ne odluči po zahtevu kupca za priključenje objekta u roku iz člana 52. stav 2. ovog zakona;
- 4) ne priključi objekat kupca na prenosni, transportni odnosno distributivni sistem, shodno članu 56. stav 2. ovog zakona;
- 5) ne otkloni smetnje u snabdevanju kupca energijom u roku utvrđenom članom 60. stav 2. ovog zakona;
- 6) onemogući ovlašćenim licima pristup mernim uređajima, shodno članu 62. ovog zakona;
- 7) ne opomene kupca pismenim putem i ne odredi mu rok za otklanjanje nepravilnosti, shodno članu 63. stav 2. ovog zakona;
- 8) ne omogući pristup energetskim objektima, shodno članu 77. stav 2. ovog zakona;
- 9) postupa suprotno odredbi člana 79. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 10) ne postupi u skladu sa članom 155. stav 2. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u energetskom subjektu, odnosno u drugom pravnom licu.

Član 162.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara kazniće se preduzetnik, odnosno fizičko lice za prekršaj ako:

- 1) ne omogući ovlašćenim licima pristup mernim uređajima, shodno članu 62. ovog zakona;
- 2) ne omogući pristup energetskim objektima, shodno članu 77. stav 2. ovog zakona;
- 3) postupa suprotno odredbama člana 79. st. 1, 2. i 3. ovog zakona;
- 4) ne održava unutrašnje gasne instalacije shodno članu 130. stav 5. ovog zakona;
- 5) ne postupi po nalogu inspektora ili ako ne obavesti inspektora o otklanjanju nedostataka u roku utvrđenom rešenjem, shodno članu 155. ovog zakona;
- 6) ne omogući inspekcijски nadzor, shodno članu 157. ovog zakona.

XVI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 163.

Predsednik i članovi Saveta imenovaće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlada Republike Srbije će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostaviti Narodnoj skupštini predlog liste kandidata za izbor predsednika i članova Saveta.

Savet će se konstituisati u roku od 30 dana od dana izbora.

Član 164.

Agencija počinje sa radom danom upisa u sudski registar.

Savet će doneti Statut Agencije, Poslovník o radu Saveta, akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta i druga akta neophodna za organizovanje i izvršavanje poslova Agencije, u roku od 30 dana od dana konstituisanja.

Član 165.

Agencija će doneti akta iz člana 15. stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona u roku od godinu dana od dana početka rada Agencije.

Član 166.

Vlada Republike Srbije će doneti akt o uslovima isporuke energije iz člana 71. stav 1. i akt o uslovima za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije iz člana 84. stav 2. ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda doneće akt o uslovima isporuke toplotne energije iz člana 71. stav 2. ovog zakona, kao i akt o uslovima za sticanje statusa povlašćenog proizvođača toplotne energije iz člana 139. stav 2. ovog zakona u roku iz stava 1. ovog člana.

Član 167.

Agencija za energetska efikasnost počinje sa radom danom upisa u sudski registar.

Danom početka rada Agencija za energetska efikasnost preuzima sva sredstva, prava, obaveze i zaposlene koje je preuzelo Ministarstvo rudarstva i energetike u skladu sa odredbom člana 14. Uredbe o izmenama i dopunama Uredbe o generalnom sekretarijatu i drugim službama Vlade Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 15/01, 16/01, 32/01, 64/01, 29/02, 54/02, 91/03, 95/03, 117/03, 130/03, 132/03, 23/04, 25/04 i 51/04).

Član 168.

Ministar će doneti akt iz člana 30. stav 2, člana 32. stav 2, člana 47. stav 3, člana 50, člana 114. stav 3. i člana 150. stav 4. ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 169.

Preduzeća i preduzetnici koji su sa danom stupanja na snagu ovog zakona upisani u sudski registar i obavljaju delatnosti koje se, u smislu ovog zakona, smatraju energetska delatnostima, uskladiće svoju organizaciju, rad i poslovanje sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i u istom roku zaključiti ugovore o uređivanju prava i obaveza u obavljanju delatnosti od opšeg interesa sa nadležnim organom, u skladu sa zakonom kojim se uređuju oblici organizovanja i način obavljanja delatnosti od opšteg interesa.

Član 170.

Vlada Republike Srbije će utvrditi način organizovanja energetska subjekata za obavljanje energetska delatnosti koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljala javna preduzeća osnovana zakonom, odnosno javna preduzeća koja su ta javna preduzeća osnovala za obavljanje pojedinih energetska delatnosti i doneti akta o osnivanju energetska subjekata za njihovo obavljanje u roku od šest meseci od dana

stupanja na snagu ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o javnim preduzećima i obavljanju delatnosti od opšteg interesa ("Službeni glasnik RS", br. 25/00 i 25/02).

Član 171.

Vlada Republike Srbije će aktom o osnivanju energetskog subjekta za obavljanje delatnosti proizvodnje električne energije, distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom i delatnosti trgovine električne energije za potrebe tarifnih kupaca na teritoriji Republike Srbije utvrditi načela organizacije, prava i obaveze tog subjekta u pogledu načina organizovanja obavljanja svake od tih delatnosti i utvrditi rokove za sprovođenje aktivnosti na usklađivanju rada i poslovanja sa odredbama ovog zakona.

Vlada Republike Srbije će aktom o osnivanju energetskog subjekta za obavljanje delatnosti prenosa električne energije i upravljanja prenosnim sistemom utvrditi uslove i način unutrašnjeg organizovanja obavljanja delatnosti prenosa električne energije i upravljanja prenosnim sistemom i funkcionalnog razdvajanja pojedinih aktivnosti u obavljanju tih delatnosti, kao i rokove za sprovođenje tih aktivnosti.

Vlada Republike Srbije će u postupku donošenja akata iz st. 1. i 2. ovog člana utvrditi status i pravni položaj preduzeća (društava kapitala) koja su osnovala javna elektroprivredna preduzeća za obavljanje delatnosti koje se, u smislu ovog zakona, ne smatraju energetskim delatnostima i urediti način ostvarivanja osnivačkih prava u tim preduzećima.

Član 172.

Vlada Republike Srbije će aktom o osnivanju energetskog subjekta za obavljanje delatnosti proizvodnje, transporta, distribucije, skladištenja i trgovine naftom, derivatima nafte i prirodnim gasom, upravljanja transportnim, distributivnim i skladišnim sistemom za prirodni gas utvrditi načela organizacije, prava i obaveze tog subjekta u pogledu načina organizovanja obavljanja svake od tih delatnosti i utvrditi rokove za sprovođenje aktivnosti na usklađivanju rada i poslovanja sa odredbama ovog zakona.

Član 173.

Do donošenja akata Vlade Republike Srbije iz čl. 171. i 172. ovog zakona, javna preduzeća osnovana zakonom i javna preduzeća koja su ta preduzeća osnovala za obavljanje energetskih delatnosti nastavljaju sa radom u skladu sa propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona i osnivačkim aktom.

Član 174.

Do donošenja propisa iz člana 71. ovog zakona primenjivaće se Odluka o opštim uslovima za isporuku električne energije ("Službeni glasnik RS", broj 39/01 - prečišćen tekst, br. 65/03 i 130/03) i Uredba o opštim uslovima za isporuku prirodnog gasa ("Službeni glasnik RS", broj 60/93).

Do donošenja tarifnih sistema iz člana 70. stav 1. ovog zakona primenjivaće se Odluka o tarifnom sistemu za prodaju električne energije ("Službeni glasnik RS", br. 24/01, 58/01, 61/01 i 37/02).

Do donošenja propisa iz čl. 70. stav 1. i 71. ovog zakona propise o opštim uslovima i tarifnom sistemu donosiće Javno preduzeće "Elektroprivreda Srbije" na način i po postupku utvrđenim zakonom kojim se uređuje pravni položaj javnih preduzeća i obavljanja delatnosti od opšteg interesa i statutom tog javnog preduzeća.

Član 175.

Javna preduzeća, drugi oblici preduzeća i preduzetnici koji obavljaju energetska delatnost dužni su da pribave licencu za obavljanje energetskih delatnosti u roku od šest meseci od dana donošenja propisa iz člana 50. ovog zakona.

Član 176.

Energetski subjekti za prenos, transport, odnosno distribuciju energije i postojeći kupci dužni su da u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona zaključe ugovor kojim će urediti uslove i način preuzimanja mernih uređaja i merno-regulacionih stanica kupaca, kao i način regulisanja imovinsko-pravnih odnosa vezanih za njihovo preuzimanje.

Postojeće, a neispravne merne uređaje kupaca energije koji ne ispunjavaju propisane tehničke uslove energetski subjekt iz stava 1. ovog člana dužan je da zameni, i da ih kao svoja sredstva održava, baždari i da obezbeđuje redovno merenje u skladu sa članom 54. ovog zakona.

Nadležni organ lokalne samouprave, grada, odnosno grada Beograda propisaće uslove, način, postupak i rokove za izvršavanje obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana koji se odnose na isporuku toplotne energije.

Član 177.

Do određivanja minimalne godišnje potrošnje energije kojom se stiče status kvalifikovanog kupca, u skladu sa ovim zakonom, minimalna godišnja potrošnja energije kojom se stiče status kvalifikovanog kupca iznosi 25 GNJh za električnu energiju, 50 miliona metara kubnih za prirodni gas, odnosno 5000 GJ za toplotnu energiju.

Član 178.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona položila stručni ispit kojim je izvršena provera stručne osposobljenosti za rad na poslovima određenim ovim zakonom po propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog polaganja, kao i lica kojima je tim propisima priznato pravo vršenja određenih poslova, ispunjavaju uslove za vršenje tih poslova i prema odredbama ovog zakona ako ispunjavaju i ostale propisane uslove.

Lica koja nemaju položen stručni ispit, a koja na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju poslove za koje je uslov položen stručni ispit, mogu da nastave da rade na tim poslovima ukoliko ispunjavaju ostale propisane uslove do polaganja stručnog ispita, a najduže do dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 179.

Do početka rada Agencije po žalbama iz nadležnosti Agencije rešava Ministar.

Član 180.

Zahtevi podneti pre stupanja na snagu ovog zakona, o kojima nije doneta odluka u prvom stepenu, rešavaće se po propisima koji su bili na snazi u vreme podnošenja zahteva.

Član 181.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o elektroprivredi ("Službeni glasnik RS", br. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 69/94 i 44/95), osim odredaba čl. 5-20. tog zakona;
- 2) Zakon o transportu, distribuciji i korišćenju prirodnog gasa ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 12/96).

Član 182.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".